

**НАРЕДБА № 6 ОТ 23 ОКТОМВРИ 2003 Г. ЗА МИНИМАЛНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И УСЛОВИЯ ЗА
ОТГЛЕЖДАНЕ НА ЖИВОТНИ В ЗООЛОГИЧЕСКИ ГРАДИНИ И ЦЕНТРОВЕ ЗА
ОТГЛЕЖДАНЕ И РАЗМНОЖАВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИ ВИДОВЕ ЖИВОТНИ (ЗАГЛ. ДОП. - ДВ,
БР. 44 ОТ 2009 Г.)**

Издадена от Министерството на околната среда и водите

*Обн. ДВ. бр.105 от 2 Декември 2003г., изм. ДВ. бр.43 от 26 Май 2006г., изм. ДВ. бр.44 от 12 Юни
2009г.*

**Глава първа.
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. (1) (Доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) С тази наредба се определят минималните изисквания и условия за отглеждане на животни в зоологически градини и центрове за отглеждане и размножаване на защитени видове животни.

(2) Изискванията и условията по ал. 1 не се отнасят за болни и ранени животни, за които ветеринарен лекар е определил други изисквания и условия.

Чл. 2. (1) (Доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Собствениците или управителите на зоологически градини и центровете за отглеждане и размножаване на защитени видове животни осигуряват за животните по чл. 1, ал. 1 условия за живот, които:

1. удовлетворяват техните биологични изисквания и изискванията за запазването и размножаването им;

2. (доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) осигуряват достатъчно пространство за свободно движение и нормално двигателно поведение, съобразено с вида, размера и броя на животните, достъп до вода и храна и допринасят за удължаването на живота на животните;

3. осигуряват нормално анатомично и физиологично развитие;

4. (доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) гарантират, че животните ще бъдат подслонени съобразно вида и поведението им, като обитаемостта се структурира чрез дървета, растителни островчета, хълмове, големи камъни или други пространствени

елементи, които да го доближават максимално до естествените условия на живот, характерни за съответния вид, и да предложат максимално разнообразна среда за обитание;

5. гарантират, че на животните няма да бъдат причинявани болка или страдания и няма да доведат до настъпване на аномалии в поведението им;

6. осигуряват максимално разстояние от външни субекти;

7. спомагат за поддържане на нормално физиологично състояние на животните и тяхната репродуктивна способност;

8. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) позволяват максимално удовлетворяване на етологичните нужди на животните, като им предоставят необходимата социална среда и достатъчно лично пространство за всеки индивид;

9. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) предотвратяват бягството на животни чрез изграждане на две последователни врати на огражденията за животни и други бариери (електропастири, водни или сухи ровове, огради с подходяща височина и др.), непозволяващи изпускането на животните извън предназначения за тях ограждение, както и премахване на обекти, които биха подпомогнали възможно бягство.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Собствениците или управителите по ал. 1 осигуряват за животните по чл. 1, ал. 1 следните грижи:

1. снабдяване с храна във форма и качество, отговарящо на изискванията на всеки конкретен биологичен вид;

2. ежедневно осигуряване на прясна храна и вода при съблюдаване на съответните хигиенни изисквания;

3. ежедневен контрол на условията на хранене и отглеждане;

4. (доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) ежедневен контрол на уредите и системите, осигуряващи необходимите температура, влага и осветление във вътрешните помещения за отглеждане. Животните не трябва да имат пряк допир с отоплителните уреди.

5. поддържане високо ниво на превантивни и лечебни ветеринарни грижи за здравното състояние на животните с цел предотвратяване на заболявания, дисстрес и нараняване.

Чл. 3. (1) Работата по прилагане на изискванията по тази наредба и адаптирането към условията за отглеждане и размножаване на животните се провежда под ръководството на компетентни лица с висше образование и необходимата професионална квалификация в областта на биологията.

(2) Качеството и количеството на храната на животните и организирането на процеса на хранене се определят от специалисти с висше или средно образование и необходимата професионална квалификация в областта на зооинженерството и зоотехниката и съвместно с лицата по ал. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Здравното обслужване на животните се осъществява от ветеринарномедицински специалисти с висше или средно специално образование, като за човекоподобни маймуни се допуска и участие на хуманни лекари.

(4) Лицата, ангажирани с ежедневните грижи за хранене, поене на животните и почистване и дезинфекция на помещенията, в които те са настанени, задължително се инструктират и обучават за работа с диви животни от лицата по ал. 1, 2 и 3.

(5) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) За осъществяване на ветеринарномедицинското обслужване от лицата по ал. 3 зоологическата градина трябва да има:

1. ветеринарна клиника (лечебница) на място, или
2. ветеринарна амбулатория (кабинет) на място и сключен договор с външна ветеринарна клиника (лечебница).

Глава втора. ОТГЛЕЖДАНЕ НА БОЗАЙНИЦИ

Раздел I. Отглеждане на слонове

Чл. 4. При отглеждането на слонове:

1. обитаемите пространства се ограждат:
 - а) с масивни решетки с височина над 1,80 м при женските и над 2,50 м при мъжките индивиди;
 - б) с изкопи без вода, с осигурен достъп до тях, като изкопите са достатъчно широки, за да може в тях да се движи възрастен слон;
2. външните съоръжения са върху естествена почва с пясъчни участъци;
3. подовата настилка за оборите може да бъде от различни материали (асфалт, дървени трупчета, сталит и др.), като се отчита тяхната топлинна изолация;
4. в откритата площ се осигуряват стълбове, стволове от дървета и други предмети, нужни за поддържането на кожата на слоновете;
5. да бъде осигурена възможност за къпане.

Раздел II. Отглеждане на примати

Чл. 5. (1) Приматите се отглеждат по двойки или в групи в зависимост от вида.

(2) Групите от млади мъжкар се отглеждат отделно, за да се избягва контакт на групата с женски индивиди.

(3) Самостоятелно отглеждане на примати се разрешава само в изключителни случаи и за период до една година при:

1. изолация поради заболяване;
2. заплаха за живота на примата от страна на други животни в стадото;
3. настъпване на полова зрелост на млади мъжки индивиди, когато трябва да се отделят от стадото и няма възможност за образуване на друга група;
4. при образуване на нова група.

Чл. 6. (1) Обзавеждането на клетката и волиерата за отглеждане на примати в зависимост от вида им включва някои от следните елементи:

1. вертикални и хоризонтални, дървени, въжени и други типове подвижни и неподвижни конструкции за осигуряване на естественото им поведение, така че да се използва цялото пространство;
2. гнезда за сядане, почивка и раждане, вкл. и за спане на няколко животни едновременно, въжета и мрежи на различни височини;
3. бленди, ниши и други възможности за отстъпление при отглеждане на повече от две животни;
4. естествени елементи на околната среда в подовото покритие и материала за гнезда;
5. растителност и места на слънце и сянка, както и защита от дъжд във външните клетки;
6. покритие на външните помещения от естествени материали.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) При външни ограждения, разположени на остров, като гранична зона се предвиждат ивици плитка вода. Водните препятствия се обезопасяват срещу удавяне на животните.

(3) При отглеждането на човекоподобни маймуни се използват решетки, осигурителни стъкла или гладки стени с невъзможна за преодоляване конструкция.

Раздел III. Отглеждане на хищници и перконоги

Чл. 7. Целогодишно на открито могат да се отглеждат само устойчиви на зимни условия видове хищници, за които се осигуряват предпазващи от бури и ветрове боксове за спане с насипана слама.

Чл. 8. За топлолюбиви видове хищници през студените годишни сезони се осигурят отопляеми вътрешни боксове.

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Обзавеждането на вътрешното помещение и волиерата за отглеждане на хищници в зависимост от вида им включва следните елементи:

1. (доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) ограждения с височина 2,50 м, съоръжени с кльон, монтиран под 45°, изградени върху фундамент, който не позволява прокопаването на дупки в него;
 2. при добре катерещи се видове затворена отвсякъде клетка с ограда, с гладки стени, сухи и водни ями с достатъчна височина;
 3. ограничителни ровове с издадена напред горна част или електроосигуровка;
 4. водни ровове със съответна защита в зависимост от вида на хищника;
 5. естествена почва, като при копаещите видове клетките не се засипват с рохкав пясък или чакъл;
 6. пясъчна площадка за тоалет;
 7. боксове и пещери за спане и раждане, близки до естествените условия за живот на хищника;
 8. структуриране на оградения участък с катерушки, стволове от дървета, корени, бали сено, защитени от слънце и дъжд, камъни, скали, възможности за усамотяване и прикритие;
 9. достатъчна растителност за съответния хищник;
10. басейни за къпане с размери, съответстващи на изискванията на вида.

Чл. 10. При отглеждането на перконоги:

1. за тюлените големината на бокса е по-голяма от дължината на тялото в легнало положение;
2. басейните за перконогите са с различна дълбочина, включващи плитководни зони;
3. допълнителни басейни се предвиждат за майки с поколението им.

Раздел IV.

Отглеждане на копитни бозайници

Чл. 11. При отглеждането на копитни бозайници:

1. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) обитаемите пространства се ограждат със:
 - а) решетки или стени с височина 1,30 м - за свине, 1,50 м - за хипопотами, 1,6 м - за коне и биволи, 1,8 до 2,0 м - за антилопи, газели, бизони, зубри, овни и елени, до 2,5 м - за кози;
 - б) ниски огради за тапири и носорози;
 - в) ровове с вода или без вода, осигурени срещу прескачането им;

- г) ограда без остри ъгли;
- 2. оборите са:
 - а) с твърд под, насипан със слама и сено, като при носорозите сламата се насипва само при студена подова настилка;
 - б) с дървени скари за лежане за тапирите;
 - в) с топлоизолационно, лесно за измиване подово покритие за хипопотамите;
- 3. съоръженията на открито имат:
 - а) основна площ от естествена почва или пясък;
 - б) чакълести, рохкави и добре укрепени площи за ходене пред обора и в самия него с посипване при необходимост на кварцов пясък за жирафите;
 - в) неукрепени площи, насипани с пясък, предназначени за лежане и търкаляне;
 - г) наличие на възможности за къпане както за съоръженията на открито, така и в помещенията на закрито;
 - д) блато с кал за носорозите, биволите и прасетата;
 - е) сенчести площи с дървета и постройки за предпазване от силно слънце;
 - ж) осигурена възможност за поддържане на кожата;
- 4. в пространството за козите се осигуряват каменни конструкции за катерене;
- 5. хранилките и поилките се закрепват посредством фундамент в земята, като при жирафите са окачени високо;
- 6. се осигуряват възможности за отделяне на екземпляри на откритите площи и вътрешните помещения;
- 7. подстъпите към съоръженията за къпане се снабдяват с рампа или ниски стъпала, а дълбоката част се обезопасява с ограда;
- 8. (отм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Раздел V.

Отглеждане на яйцеснасящи и торбести бозайници (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Чл. 11а. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) Външното пространство при отглеждането на яйцеснасящи и торбести бозайници отговаря на следните изисквания:

- 1. да е оградено с бетонна ограда с гладки стени с височина 1,20 м и основа, вкопана в земята на един метър дълбочина, като основата на цялата клетка е от бетон, подсилен с арматура или мрежа, върху който се насипва минимум 1 м пръст, при ехидните и вомбатите;
- 2. да е оградено с мрежа, решетка или дървена ограда с височина 1 м при кенгуровите плъхове, от 1,8 до 2,0 м при кенгурата, оборудвана отгоре с кльон, монтиран под 45°, или сух ров, като:

а) над мрежата и до нея няма дървета поради опасност от бягство на катерещите се по дърветата видове;
б) оградата няма стърчащи части, които могат да причинят наранявания;
в) оградата има остър ъгъл, който да спомага за улавяне на животните;
г) основата на оградата е захваната по начин, който не позволява промушване под мрежата, като при кенгуровите плъхове основата е вкопана в земята на минимум 0,5 м дълбочина;

3. хищните торбести, опосумите и едрите видове посуми се отглеждат в телени и частично затворени волиери с достъп до вътрешно помещение или вътрешни волиери, като:

а) за изграждането се използва мрежа с размер на отворите 25/25 мм за едрите посуми и 12 мм/12 мм за захарните катерици, която не позволява навлизане на дребни гризачи при растителноядните видове;

б) подът е от бетон, покрит с пръст, за да се избегне прокопаването му от ровещите видове;

4. дребните посуми могат да се отглеждат в кафези или добре вентилирани терариуми;

5. в случаите по т. 1 и 2 се избягва ограждането с електопастир или воден ров.

(2) Външното пространство се обзавежда върху почвена покривка, като се осигуряват:

1. чакълести, рохкави и добре укрепени площи за ходене пред обора и в самия него;

2. неукрепени площи, насипани с пясък, предназначени за лежане и търкаляне;

3. постоянно наличие на трева за паша и прясна вода;

4. сенчести площи с дървета и постройки за предпазване от силно слънце;

5. каменни конструкции за катерене за скалните кенгура с пукнатини и пещери;

6. добре дренирано пространство с изградени подземни ходове при вомбатите;

7. добре структурирани пространства с дървени конструкции за катерене на дървесните видове.

Чл. 11б. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Вътрешните помещения за видовете по чл. 11а се изграждат:

1. сухи с твърд под, насипан със слама или сено, съоръжени с дървени нарове за лежане, като при кенгурата се избягва ползването на скари;

2. при вомбатите с основа на стените от бетон или камък на височина 1,20 м, които да не позволяват на животните да копаят в тях;

3. с хранилки и поилки, закрепени посредством фундамент в земята, при кенгурата, като се избягва поставянето на решетъчни хранилки.

Чл. 11в. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Освен изискванията по чл. 11а и 11б в съоръженията, в които се отглеждат животните:

1. се осигуряват възможности за разделяне на отглежданите екземпляри при нужда;

2. се поставят дървени гнездови къщички за живеещите в хралупи видове, като за материал за конструирането им не се използват силно миришещи лепила, токсични растения, третирана дървесина и метални листове.

Раздел VI. Отглеждане на гризачи (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Чл. 11г. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) Обитаемите външни пространства при отглеждането на гризачи се ограждат с ограда от мрежа, решетка, стъклена преграда или ров с бетонна външна стена с височина:

1. за видовете от род *Hystrix* - 1,20 м;
2. за мари, агути и капибари - 1,80 м.

(2) Добре катерещите се видове се отглеждат в телена или частично затворена волиера, като стените се изработват от мрежа, стъкло и други материали, които не позволяват да бъдат изгризани от животните.

(3) Основната площ на огражденията по ал. 1 и 2 е с бетон или друга твърда основа, покрита с естествена настилка, а когато пространството в случаите по ал. 1 се огражда с ров, основната площ може да бъде изцяло от земна маса.

(4) Мишевидните гризачи се отглеждат в добре затворени и вентилирани терариуми с твърд под, насипан със слама, пясък, сено или чамови стърготини, осигуряващи разнообразна среда, като предлагат:

1. система от тунели, пещери и кътове, изградени от тръби, гнездови камери и подобни или подов материал, в който могат да копаят тунели за усамотяване и криене;
2. система от катерушки, клони, полици, колела и люлки на различна височина;
3. места за наблюдения.

(5) Морските свинчета, прерийните кученца могат да се отглеждат в клетки, заграждения със стъклена ограда с височина 1 м, с бетонова основа, покрита с естествена настилка, или добре вентилирани терариуми.

(6) Във външното и вътрешното пространство се осигуряват със:

1. сенчести площи с дървета и навеси за предпазване от силно слънце и течение;
2. дървени конструкции за катерене за дървесните видове и за прикритие на живеещите предимно на земята видове;
3. водно пространство, като подстъпите към съоръженията за къпане се снабдяват с рампа или ниски стъпала;
4. пясъчни площадки за тоалет;
5. рохкава почва за копаене, като дебелината на слоя се определя от размера и броя на отглежданите животни, с възможности за прокопаване на тунели и изграждане на леговища;
6. допълнителен твърд естествен материал за гризане за поддържане на зъбите;

7. изкуствени гнезда, застлани със сух материал, като стърготини, сено и слама; гнездата да бъдат повече от възможните двойки, отглеждани в използваното пространство.

Чл. 12. (1) Конкретните размери на откритите участъци, клетки и басейни и съответните изисквания на отделните видове бозайници са представени в приложение № 1.

(2) За контрол на изискванията по ал. 1 вътрешните помещения се съоръжават с уреди за измерване на температура, влага и режим на осветяване.

Глава трета. ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПТИЦИ

Раздел I. Отглеждане на папагали

Чл. 13. (1) При отглеждане на папагали в открити волиери за птиците се осигурява убежище или подслон.

(2) За видове, които обикновено се отглеждат в затоплени помещения, се оборудва вътрешна волиера с размери, съответстващи на външните.

(3) През зимата в убежищата се поставят хранилки и поилки.

(4) Подовите на кафезите, вътрешните волиери и убежищата се постилват с пясък, талаш от необработена дървесина, дървесни гранули, кора или с друг подходящ материал, позволяващ редовно почистване.

(5) Подът на външната волиера е от почва, пясък, дребен чакъл, баластра или други подобни естествени материали.

(6) Кафезите и волиерите се изработват от материал, който не е вреден за здравето на птиците, лесен за почистване и обработен така, че да не причинява наранявания.

(7) В кафезите, волиерите и убежищата се осигуряват най-малко по две пръчки за кацане с различна дебелина, разположени така, че да има свободна дълга отсечка за летене.

(8) В помещенията и убежищата се осигурява изобилна дневна светлина или оборудване за изкуствено осветление с параметри на дневното и с денонощен режим: 12 часа ден и 12 часа нощ.

Чл. 14. При отглеждане на ята от папагали по време на размножителния период се поставя по-голям брой гнездилки, отколкото са двойките птици в птичарника, за да се сведат до минимум споровете за тях.

Чл. 15. При отглеждане на папагали основната площ на кафеза и волиерата се увеличава с 50 % спрямо тази по приложение № 2 при:

1. всяка следваща двойка;
2. взети от природата птици през първите две години от отглеждането им в зоологическата градина.

Раздел II. Отглеждане на пойни птици

Чл. 16. (1) Температурата, при която се отглеждат пойни птици, трябва да съответства на температурата в района на естественото географско разпространение на птиците.

(2) За отглеждането на пойни птици целогодишно се осигурява убежище с температура не по-ниска от 10 °C.

(3) За европейските и високопланинските видове пойни птици е допустимо да се оставят да зимуват на открито при наличие на подходящо оборудвани за целта места.

(4) При отглеждане на северни и високоалпийски постоянни птици се съблюдават изискванията им по отношение на температурата.

(5) При отглеждане на тропически птици в кафези помещенията са отопляеми и се поддържа необходимата температура.

Чл. 17. В помещенията и убежищата се осигурява достатъчно дневна светлина и оборудване за изкуствено осветление с параметри на дневната светлина, като:

1. продължителността на осветяване се съобразява със специфичните потребности на вида и с годишното време;
2. денонощният режим на изкуственото осветление е с продължителност между 8 и 14 часа при спазване на ритъма ден/нощ.

Чл. 18. (1) Кафезите, волиерите и убежищата:

1. се оборудват така, че да не се създава опасност от нараняване на птиците и да не се пречи на почистването;
2. имат най-малко 3 стоянки от естествени клони, които са така отдалечени една от друга, че птиците да ги достигат с летене;
3. три от стените на кафеза са непрозрачни, а при волиерите - една от стените.

(2) Кафезите се изготвят от нерелефни пръчки.

(3) Кафезите се поставят на височина най-малко 0,80 м (с изключение при мътните на земята птици).

(4) Външните (откритите) волиери отговарят на следните изисквания:

1. имат частичен покрив и убежище, защитено от неблагоприятни атмосферни условия (слънце, вятър, дъжд), което по всяко време може да бъде използвано от птиците;
2. имат височина най-малко 1,70 м;
3. са с под, покрит с пясък, дървен гранулат, почва или подобен материал; да се поддържа чист;
4. осигуряват възможности за скриване, спане и гнездене на птиците;
5. частично са залесени с неотровни растения;
6. осигуряват възможности за къпане на птиците.

Раздел III.

Отглеждане на совоподобни и соколоподобни птици

Чл. 19. (1) Совоподобните и соколоподобните птици се отглеждат само във волиери, които осигуряват възможности за движение и летене, изключващи наранявания при видовете:

1. с дълги, широкоплоски криле, относително бавно ускоряващи се при полет;
2. с дълги, тесни криле, ускоряващи се относително бавно, малко подвижни, но бързолетящи;
3. с къси, овални, заоблени криле и дълга опашка, ускоряващи се бързо и много подвижни.

(2) Съобразно специфичните им анатомични особености птиците по ал. 1 могат да бъдат настанени във:

1. телени волиери - само за видове по ал. 1, т. 1 и 2;
2. частично затворени волиери;
3. затворени от всички страни волиери.

Чл. 20. Вътрешното обзавеждане на волиерата трябва да:

1. подпомага извършването на целенасочени и възможно най-дълги полети;
2. дава възможност за лежане и стоене чрез различни плоски конструкции в горните части на волиерата;
3. предлага възможности за отстъпление и защитни зони, откъдето птиците да наблюдават околността;
4. предлага лесни за почистване съдове за хранене и къпане в зависимост от големината на птицата;
5. предлага пръти за кацане, разположени така, че да са предпазени от замърсяване с екскременти;

6. предлага защита при неблагоприятни климатични условия;
7. осигурява специфичната температура за вида птица;
8. осигурява места за мътене според вида на птицата - различни дървета, скали, на земята, хралупи (дупки, пещери).

Чл. 21. Совоподобните и соколоподобните птици се отглеждат по двойки, като някои видове според спецификата им могат да се отглеждат в групи.

Раздел IV. Бягащи птици (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Чл. 21а. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) Бягащите птици се отглеждат в заградени дворове с ограда с височина минимум 1,8 м, с осигурени закрити помещения.

(2) Оградата е със здрава конструкция, като носещите колони са забити минимум 40 см в земята. Оградната мрежа е солидна с отвори не по-големи от 50 x 50 мм.

(3) За всяка двойка се осигуряват две съседни външни ограждения с проход с широчина 1,5 м, за да бъдат разделяни птиците, когато няма поносимост между мъжките и женските в периода след излюпване и отглеждане на малките до тяхното израстване. Между двете ограждения се осигурява визуална връзка.

(4) Изискването по ал. 3 не се прилага за щраусите, които отглеждат малките си в семейна група.

Чл. 21б. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Външното пространство се обзавежда така, че да предлага:

1. възможности за отстъпление и защитни зони;
2. естествена подова покривка, както и места, насипани с пясък за къпане, съобразени с големината на птицата, като при казуарите да има и малък плитък воден басейн;
3. навес за защита от неблагоприятни климатични условия, като силно слънце и дъжд;
4. места за мътене според вида на птицата;
5. озеленяване с храсти и ниски дървета, като се избягват отровни за птиците растителни видове.

Чл. 21в. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Закритото помещение се осигурява със:

1. достатъчно дневна светлина, като прозорците, до които птиците имат непосредствен контакт, се обезопасяват с мрежи;

2. лесен за почистване и дезинфекция бетонов под, насипан с пясък, дребен чакъл (0,5 - 2 мм) или дървени кори, които периодично се подменят;
3. гнездови площадки за мътене, насипани с пясък или сено;
4. отопление за видовете, които не могат да издържат на ниски температури.

Чл. 21г. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Външното и вътрешното помещение се осигуряват със съоръжения за изолиране на птиците по време на подаване на храна и почистването на клетката през периода на отглеждане на малките.

Раздел V. Отглеждане на пингвини (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Чл. 21д. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) При отглеждане на пингвини външното и вътрешното пространство се осигуряват със:

1. сух участък, достатъчен да събере всички отглеждани птици, да позволи да има териториални спорове между тях и да предлага достатъчно гнездова територия през размножителния период; участъкът може да е изграден от лед, бетон, пясък, камъни и чакъл, полиуретан, прах, фибростъкло, трева и др.;
2. басейн за плуване и къпане, като в случай че се предвидят канали между два отделни басейна или разширения, широчината им да позволява свободно разминаване на две птици;
3. пространство за изолация, необходимо при принудително създаване на двойки, поведенчески проблеми, отглеждане на пилетата от двамата родители и здравни проблеми;
4. карантинна зона за новодошли или болни птици, отделена от основната експозиция, разполагаща с отделна въздушна и водна система, с минимум сухо пространството за една птица 1 м² и басейн със същата площ и дълбочина 1 м.

(2) Външното пространство:

1. се снабдява с осигуряващи сянка конструкции и пръскачки за охлаждане на пространството при температури над 29,4°C;
2. се осигурява срещу навлизане на хищници.

(3) Вътрешното пространство се снабдява със:

1. филтрираща въздуха система с филтри, които могат да задържат спори по 10 микрона;
2. охладителна система за поддържане на минусови температури за полярните видове.

(4) Крановете, сифоните и преливниците на басейна се покриват, за да се избегне прекият достъп на птиците до тях.

Чл. 21е. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) За осигуряване на социална среда по чл. 2, т. 8 пингвините се отглеждат в групи от най-малко 3 двойки от един и същи вид.

(2) При спазване на изискването по ал. 1 птиците могат да се отглеждат в смесени експозиции от няколко вида пингвини, рибарки от вида *Larosterna inca*, синеок корморан (*Phalacrocorax atriceps* spp) и гага (*Somateria mollissima*).

Раздел VI.

Отглеждане на водоплаващи птици (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Чл. 21ж. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) При отглеждане на водоплаващи птици външното и вътрешното пространство, както и тропическите къщи се снабдяват с воден басейн, размерът на който зависи от размера и броя отглеждани птици.

(2) Водните басейни по ал. 1 са:

1. с достатъчна големина за броя на птиците;
2. частично озеленени с водна, а около него със сухоземна растителност, които да осигуряват места за гнездене;
3. отделени от посетителите с тревна площ;
4. с дълбочина минимум 0,50 - 0,80 м за патици и гмурци и 1,50 м за пеликани и лебеди;
5. снабдени с плуващи или постоянни острови за почивка или гнездене на птиците, застлани с естествени материали, като папур, тръстика, сено и др.;
6. с дървени конструкции за гнездене на кормораните.

Чл. 21з. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Водоплаващите птици могат да се отглеждат в смесени експозиции от различни видове птици и бозайници при спазване на условията по чл. 26, ал. 1.

Раздел VII.

Отглеждане на щъркелоподобни и жеравоподобни птици (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Чл. 21и. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) При отглеждането на чаплови и жеравоподобни птици външното пространство:

1. се огражда с ограда с височина минимум 3,7 м, снабдена с кльон, монтиран под 45°, ако птиците са с нарушена летателната способност поради отстраняване на карпометакарпуса на едното крило или по друга причина;
2. е телена или частично затворена волиера в случай на напълно здрави птици;

3. е с осигурен достъп до закрито помещение за тропическите видове;
4. е с мрежа, непозволяваща на птиците да промушват главата си през отворите ѝ;
5. е с вкопана в земята основа на оградата, за да не позволява проникването на хищници;
6. е с ъгли на оградата, които да спомагат за улавяне на птиците.

Чл. 21й. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) Външното пространство се обзавежда така, че да предлага:

1. възможности за отстъпление, визуални бариери за намаляване на ефекта на безпокойство от близкия контакт с хора и защитни зони;
2. естествена подова покривка, както и места, насипани с пясък за къпане, съобразени с големината на птицата, като при водолюбивите видове има плитък воден басейн с увеличаваща се дълбочина от 20 до 60 см за жеравите и 45 - 70 см за фламингите;
3. навес с три плътни стени за защита от неблагоприятни климатични условия, като при видове, издръжливи на зимни условия, може да се ползва като единствено убежище, без да се изгражда отоплено вътрешно помещение;
4. дървета или други конструкции, на които да се разположат гнездови платформи за гнездящите по дърветата видове;
5. за фламингите обширно кално пространство за гнездене и ходене, както и пространство за хранене с диаметър 1 - 1,5 м и дълбочина 15 см, отделено от основния басейн по т. 2.

(2) При оформянето на пространството по ал. 1 за отглеждане на фламинго не се използват големи камъни, чакъл, храсти, лен, върби и палми.

Чл. 21к. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Вътрешното помещение при отглеждането на чаплови и жеравоподобни птици отговаря на следните изисквания:

1. сухо с твърд под, насипан със пясък или дървени стърготини;
2. осигурява кацалки с различна дебелина в зависимост от размера на птиците, разположени така, че да има свободна дълга отсечка за летене;
3. осветено е добре от дневна светлина или оборудвано с изкуствено осветление с параметри на дневното;
4. включва плитък воден басейн с увеличаваща се дълбочина от 20 до 60 см и големина, съответстваща на размера и естествените изискванията на птиците;
5. предлага визуален контакт на обслужващия персонал с птиците.

Раздел VIII.

Отглеждане на кокошеви птици и гълъбови птици (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Чл. 21л. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) Кокошевите и гълъбовите птици се отглеждат във:

1. частично затворени волиери с открити фронтове с мрежа с малки отвори, които не позволяват проникване на дребни гризачи и птици или излизане извън техните рамки на новоизлюпени пилета и осигуряват възможности за движение и летене;

2. тропически къщи.

(2) При отглеждане на тропическите видове на открито волиерата е с вътрешно отопляемо помещение или връзка с тропическа къща.

(3) Изключения от ал. 1, т. 1 се правят за обикновен паун (*Pavo cristatus*) и токачка (*Numida meleagris*), които могат целогодишно да се отглеждат свободно на територията на зоологическата градина.

Чл. 21м. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Вътрешно волиерата се обзавежда така, че да са осигурени:

1. възможности за отстъпление и защитни зони, където птиците да се крият;

2. естествена подова покривка, както и места, насипани с пясък за къпане, съобразени с големината на птицата;

3. пръти или дървета за кацане и нощуване, разположени така, че да са предпазени от замърсяване с екскременти;

4. места за мътене според вида на птицата - различни дървета, укрития на земята;

5. озеленяване с храсти и ниски дървета, които да изпълняват функцията за места за гнездене и почивка, като се избягват отровни за птиците растителни видове;

6. навес за защита от неблагоприятни климатични условия, като силно слънце и дъжд, или достъп до вътрешно помещение;

7. плитък басейн за къпане на гълъбовите птици.

Чл. 21н. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Вътрешните помещенията се изграждат така, че да осигуряват:

1. достатъчно дневна светлина, като прозорците, до които птиците имат непосредствен контакт, да са обезопасени с мрежи;

2. лесен за почистване и дезинфекция бетонов под, насипан с пясък, дребен чакъл (0,5 - 2 мм) или дървени кори, които периодично се подменят;

3. пръти за кацане и нощуване, разположени така, че да са предпазени от замърсяване с екскременти и да не са над поилки и хранилки;

4. лесни за почистване съдове за хранене и къпане на птиците;

5. места за мътене според вида на птицата.

Чл. 21о. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Тропическите къщи отговарят на изискванията по чл. 21м, т. 1, 2, 3, 4 и 5 и чл. 21н, т. 1 и 4 и предлагат места с малки плитки басейни или локви за къпане на птиците.

Чл. 21п. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Кокошеви птици могат да се отглеждат в смесени експозиции с гълъбови, туракови или дребни пойни птици.

Чл. 22. (1) Конкретните размери на кафеза и волиерата, площта на убежището и съответните изисквания на отделните видове за единични или двойки птици са представени в приложение № 2.

(2) За контрол на изискванията по ал. 1 вътрешните помещения се оборудват с уреди за измерване на температура и режим на осветяване.

Глава четвърта. ОТГЛЕЖДАНЕ НА ВЛЕЧУГИ

Чл. 23. При отглеждане на влечуги:

1. се осигуряват такива условия, които да съответстват на специфичните изисквания на видовете влечуги;

2. се спазва диапазонът на температурата за отглеждане, съответстващ на вида влечуги;

3. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) при използване на изкуствен източник на светлина с лъчиста топлина осветителните тела:

а) се закрепват по начин, подходящ за съответния вид животни, по който те могат оптимално да използват топлината на мястото, където прекарват времето си, като се избягва получаване на изгаряне; продължителността на осветяване на терариума за тропическите видове е около 12 часа дневно;

б) се монтират в най- светлата част на терариума в случай на отглеждане на активни през деня видове, които в природата използват пряка слънчева светлина, за да поемат топлина;

в) с температура на повърхността над 50° C са снабдени с предпазни решетки или се поставят така, че животните да не могат да влязат в пряк допир с тях;

4. се поддържа оптимална влажност на въздуха и на подовата настилка;

5. се осигурява постоянен приток на "пресен въздух" на индивидите чрез отглеждането им в телени кафези или терариуми с големи пространства с естествена вентилация;

6. (доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) се осигуряват възможности за приемане на вода според вида на влечугите, като за видовете, които приемат вода от капки, попаднали върху телата им, или от заобикалящите ги предмети, се осигурява достъп до капеща вода или се извършва ежедневно пръскане с вода;

7. (нова - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) които в естествени условия изпадат в хибернация, на равни годишни интервали се осигуряват условия за това по начин, който отговаря на естествения им цикъл, и след преминаване на съответна подготовка чрез постепенно намаляване на температурата на средата и намаляване на дажбите от храна и вода.

Чл. 24. (1) (Предишен текст на чл. 24 - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Терариумът за отглеждане на влечуги според вида им отговаря на следните изисквания:

1. (доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) има настилка от подходящ земен, пясъчен или друг естествен субстрат с достатъчна дебелина на слоя, в който ровещите се видове да могат изцяло да се заравят;

2. осигурени са възможни скривалища;

3. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) има водни басейни, осигуряващи плавен преход от сушата към водата и обратно и притежаващи обем, достатъчен животните да натопят цялото си тяло и който може да се ползва от всички обитатели на терариума по едно и също време (приложение № 3);

5. има растителност за поддържане на подходящ микроклимат;

6. за отглеждането на половозрели яйцеснасящи женски индивиди са осигурени места за полагането на яйцата.

(2) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) В терариума се осигурява микроклимат с условия, подобни на тези в естествените местообитания на съответния вид, като:

1. се обособяват зони с различна температура, така че животните да могат да избират и да прекарват времето си в различните зони, за да поддържат оптимална телесна температура;

2. при отглеждане заедно на няколко животни всички те да имат възможност да използват отоплените места по едно и също време;

3. температурата на отопленото място не превишава 50° C.

Чл. 25. (1) Конкретните площи, необходими за двойка влечуги, поносимостта им към съжителство, техните изисквания към температурата и влажността на въздуха и други особености при отглеждане на отделните видове са представени в приложение № 3.

(2) Площта на терариума по ал. 1 се определя, след като се измери дължината на тялото - от главата до края на опашката, или дължината на корубата при костенурките и се изчисли съотношението, посочено в приложение № 3, графа "Площ на терариума".

(3) За контрол на изискванията по ал. 1 терариумите се оборудват с уреди за измерване на температура и влага и за контрол на режима на осветяване.

(4) (Нова - ДВ, бр. 43 от 2006 г.) За осигуряване на безопасност на персонала при обслужването височината на терариума може да се ограничи до два метра независимо от изчисленията по ал. 2.

(5) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) За осигуряване на безопасността на посетителите и за предотвратяване на бягство на животните вратите, капците и плъзгащите се стъклени панели на терариумите, предназначени за змии и гущери, се затварят плътно и се заключват.

(6) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) В случай на отглеждане на отровни видове влечуги на терариумите се поставят предупредителни табели за отровни и опасни влечуги.

Глава пета.

ОТГЛЕЖДАНЕ НА ЖИВОТНИ В СМЕСЕНИ ЕКСПОЗИЦИИ (НОВА - ДВ, БР. 44 ОТ 2009 Г.)

Чл. 26. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) Смесени експозиции се съставят от различни видове и групи животни в ограждения, позволяващи отглеждане на по-голям брой животни, които отговарят на следните условия:

1. в природата обитават едно и също местообитание, където се срещат в естествени смесени стада или групи или са с различно вертикално разпределение в местообитанията;

2. не се отнасят помежду си като хищници и жертви;

3. не са агресивни помежду си;

4. има осигурени укрития, помещения и места за раждане на малките за всеки отделен вид.

(2) Пространството при смесените експозиции се изчислява като сума от минимално изискваното пространство за всеки един вид поотделно.

Чл. 27. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Освен възможните смесени експозиции по чл. 21е, чл. 21п и приложения № 1, 2 и 3 при прилагането на разпоредбите по чл. 26, ал. 1 не се изключват смесени експозиции и от други видове, които не са изрично посочени.

Допълнителни разпоредби

§ 1. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) По смисъла на тази наредба:

"Бокс" е ограничено пространство за индивидуално обслужване, отглеждане, развъждане, карантина, изолация и провеждане на експеримент.

"Волиера" е клетка за отглеждане на диви животни в плен, позволяваща свободно движение на животните съобразно с естествените им нужди от ходене, тичане и полет.

"Външна волиера" е волиера, при която животните са изложени на пряко влияние на метеорологичните условия.

"Вътрешна волиера" е волиера, изградена в закрито помещение (сграда), при която климатичните условия могат изкуствено да се контролират.

"Грижа" са материални и нематериални ресурси, използвани за поддържане на животното във физическа и психична кондиция.

"Телена волиера" е открита от всички страни волиера, изработена от метална мрежа или от мрежа от наварено арматурно желязо.

"Частично затворена волиера" е тази, която има затворени странични стени от дърво или зидове и един или няколко частично открити фронта, имащи владени и издадени места за седене на животните и бленди за гледане.

"Затворени волиери" са затворените от всички страни волиери, в които не може да се погледне отвън, но отгоре имат достъп на светлина и въздух.

"Убежище" е помещение с отвори за влизане и излизане, отоплено в съответствие с климатичните изисквания на вида и позволяващо му усамотение.

"Диво животно" е всяко живо гръбначно същество, различно от човека, включително свободно живеещите, с изключение на домашните породи кучета, котки, коне, магарета, крави, овце, кози, свине, гъски, патици, кокошки, пуйки и др.

"Етологични нужди" са нуждите, свързани с поведението на животните към себеподобните, околната среда и другите видове.

"Отглеждане" е комплекс от зоотехнически и ветеринарномедицински мероприятия, които осигуряват нормалното анатомично и физиологично развитие на животните.

"Птици-гостоприемници" са видове птици, които мътят яйцата и отглеждат поколението на други видове.

"Обор" е застроено място за подслон на копитни животни.

"Изоляция" е отделяне на заразноболни или съмнителни за заразяване животни в отделно помещение.

"Клетка" е постоянно фиксирано или подвижно съоръжение, затворена със солидни стени и/или поне от едната страна чрез обикновена или мрежеста решетка, в която се отглеждат/транспортират едно или повече животни. В зависимост от броя на животните и размерите на клетката свободата на движение е относително ограничена.

"Болка" е неприятно физическо усещане.

"Дисстрес" е състояние вследствие неспособност или невъзможност за приспособяване към действието на дразнители. Обикновено се асоциира с промяна в подвижността или движението и може да доведе до стереотипно поведение.

"Страдание" е продължително усещане на болка.

"Субстрат" е почвената, пясъчната или чакълестата покривка на дъното на терариума.

"Терариум" е постоянно фиксирано или подвижно специално съоръжение за отглеждане на дребни торбести бозайници, гризачи и влечуги. Изградено е от затворена клетка със солидни стени и/или стъкло, като поне едната стена е прозрачна, а част от едната страна или покрива е от мрежеста решетка за достъп на въздух.

"Тропическа къща" е затворена солидна постройка или оранжерия, предназначена за настаняване и отглеждане на тропически видове животни и растения, представляваща конструкция с изграден от подсилено стъкло покрив и плътни и/или стъклени стени, в която целогодишно изкуствено се поддържа висока влажност и температура. При необходимост в нея могат да се

строят телени или частично затворени волиери, терариуми и да се ограждат пространства с оглед отделяне на видове, които не могат да живеят в смесени експозиции с останалите видове, обитаващи това пространство.

Заклучителни разпоредби

§ 2. Тази наредба се издава на основание на чл. 61 от Закона за биологичното разнообразие (ДВ, бр. 77 от 2002 г.).

Приложение № 1 към чл. 12, ал. 1

(Изм. и доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

ХОБОТНИ (Proboscidea)	Брой животни	Открит участък, площ (м2)	Вътрешна клетка		Темпе- ратура (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
			площ (м2)	височина (м)			
СЛОНОВЕ (Elephantidae)	3	500	90	10	над 15	Задължително стадно отглеж- дане (минимум 2 слона)	За възрастните мъжки слонове е необходим отделен обор. Възможности за отделяне на мъж- ките слонове
	1 женски 1 мъжки	150	50				

	Брой	Площ (м2)	Висо- чина (м)	Темпе- ратура (°C)	Влажност на въздуха (%)	Социално устройство	Забележки/ особености
ТУПАИ (Scandentia)	2	3	1,5	18 до 25 (чувстви- телни са на студ)	40 до 70	На двойки или семейни групи	Продължителност на деня 12 часа. Във ви- соките части на клет- ката - дървени къщич- ки за раждане. На едно животно по два сандъка за спане

ПРИМАТИ
(Primates)

Миши лемури (Cheirogaleus); ЛОРИЕВИ (Lorisidae)	2	1,5	2	20 до 25	50 до 75	На двойки или на малки семейни групи	При мишите лемури две до три женски мо- гат да се отглеждат заедно с две мъжки
--	---	-----	---	----------	----------	---	---

Галаго (Galago) Голямо галаго (Otolemur crassicaudatus); Нощни маймуни (Aotes trivirgatus) РЪКОНОЖКИ (Daubentoniidae) ДЪЛГОПЕТИ (Tarsiidae)	2	3 6 9 3	2	30	85		За нощни маймуни къщичките да побират цялото семейство
ЛЕМУРИ (Lemuridae) (без вари) Сифаки (Propithecus)	2	9 ; и 12 за вари (Varecia variegatus) 20	2,5 3,0	18 до 25 Napalemur са чувствителни на студ	40 до 70	На двойки или семейни групи	Продължителност на деня 12 часа. Могат да излизат навън при температури над нула градуса, ако има свободен достъп до вътрешните помещения. Местата за сядане - с размер за по-големи групи. Женските вари имат нужда от две гнездилици. При външни пространства, оградени с вода (острови), да се има предвид, че лемуриите плуват лошо и затова са необходими ивици плитка вода като гранична зона

ПРИМАТИ (Primates)	Брой	Открит участък с площ, равна на вътрешна клетка		Температура (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
		площ, м2 (+ м2 за всяко след- ващо)	висо- чина (м)			
МАРМОЗЕТКИ (Callithricidae)	2	5	2	18 - 24 при влаж- ност 40 до 70 %, до 5 животните могат да използват и външните помещения	На двойки или семейни групи	Платформи, на които цялото семейство да може да седи заедно. Гнездилки за всяка семейна група. Да се предотврати визуален контакт между съседни групи мармозетки
Саймири (Saimiri); Скокливи маймуни (Callicebus); Малки саки (Pithecia)	2	8	2	Над 23 и висока влажност на въздуха	Callicebus живеят на семейни групи, останалите на големи общности	Могат да престояват във външните постройки само през летните месеци. Саймирите се нуждаят от места за спане на няколко животни едновременно
Големи саки (Pithecia); Уакари (Cacajao); Ревачи (Alouatta)		10	2,5		Белоглавите саки (Pithecia pithecia) живеят на семейни групи. Останалите на големи общности	Да престояват във външните постройки само през летните месеци. За ревачите да се осигурят структури, на които да се държат с опашките си
Капуцини (Cebus); Вълнест маймуни (Lagothrix); Паякообразни маймуни (Brachyteles)	2	16	3	Относително нечувствителни на студ		За паякообразните маймуни да се осигурят структури, на които да се държат с опашките си. Тези маймуни се нуждаят от места за спане

						за няколко животни едновременно
ГИБОНИ (Hylobatidae)	2 - 4	25 (+ 8)	3,5	10, не по-малко от 15 за кампучийския гибон (Hylobates pileatus) и гибона сиаманг (Hylobates syndactylus)	На двойки или като семейства	Конструкции за катерене и люлеене, които позволяват да се люлеят, висейки. Възможности за седене на различни височини, бленди, ниши или други възможности за отстъпление и усамотяване. Възможности за препречване. Дължина на външния участък - 8 м
ЧОВЕКОПОДОБНИ МАЙМУНИ (Pongidae)	2	25 (+ 10)	4,0	16. При студ до 0 е допустимо само кратковременно пребиваване навън	Да не се отглеждат по двойки и поединично. Орангутаните (Pongo pygmeus) по двойки или в социални групи, а останалите - в семейни групи	За орангутаните възможности за усамотяване. Важно е да има бленди, ниши, възможности за отстъпление, за тичане наоколо (например чрез наличие на повече свързващи проходи между две помещения), за да се предотврати някое животно да бъде притиснато натясно. Да има възможности за препречване (с контактни решетки), възможности за игри и занимания, материали за строене на гнезда за спане

ПРИМАТИ (Primates)	Брой	Открит участък		Вътрешна клетка		Температура (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
		площ, м2	висо-	площ, м2	висо-			

		(+ м2 за всяко след- ващо)	чина (м)	(+ м2 за всяко след- ващо)	чина (м)			
1	2	3		4		5	6	7
Бабуини (Papio anubis) и Мантиести (Papio hamadryas)	до 5	30 (+ 2)	2,5	10 (+ 1,5)	2,0	Могат да жи- веят през цяла- та година на открито, ако имат достъп до леко затоп- лени вътреш- ни помещения (5 до 8)	Бабуините се отглеждат по двойки, се- мейни групи или стада. Мантиестите павиани могат да се отглеж- дат в хареми	При отглеждане на големи стада, с ня- колко отраснали мъжки, трябва да има добре структу- рирани клетки със съответната голе- мина При отглеждане на повече от един ха- рем трябва да има големи (най-малко неколкостотин квад- ратни метра) добре структурирани външ- ни клетки или много големи отделни вът- решни сепарета за всеки харем.
Гелада (Theropithecus gelada)							Възможно е отглеждане в хареми, отрас- налите мъж- ки трябва своевремен- но да се отде- лят от харема	
Дрил (Papio leucorphaeus) и Мандрил (Papio sphinx)						16. При студ - само кратко- временно пребиваване навън	Отглеждане на двойки или хареми	Възможно е отглеж- дане на групи само от млади мъжки
КОТКОПОДО Б-	5 и по-	25 (+ 2)	2,5	10 (+ 1,5)	2,0	16. При студ -	Най-малко по	Млади мъжки е въз-

НИ МАЙМУНИ (Cercopithecida e)	малко					само кратко- временно пре- биваване на- вън. За зелени- те морски кот- ки (Chlorocebus aethiops) и пла- нинските видо- ве - до темпе- ратура от 12 - 14 навън	двойки, за предпочита- не - на семей- ни групи или хареми. Подрастващи- те мъжки да се отстраня- ват своевре- менно	можно да живеят за- едно на групи, ако нямат контакт с жен- ските
Хусари (Erythrocebus)		30 (+ 2)				14. При студ само крат- ковременно пребиваване навън		
Малък гвенон (Cercopithecus talapoin)		15 (+ 1)		6 (+ 0,5)		16. При студ - само крат- ковременно пребиваване навън	Отглеждане по двойки, се- мейства или стада (смесе- ни групи с един или по- вече възраст- ни мъжки)	
Мангабета (Cercoccebus)	5 и по- малко	30 (+ 2)	2,5	20 (+ 1,5)	2,0	16. При студ само крат- ковременно пребиваване навън	На двойки, семеини групи или хареми	
Колобуси	5 и по-	30 (+ 2)	3	20 (+ 1,5)	3	20. За формите, обита-	На двойки	Опашките им

(Colobus)	малко					ващи планинските гори - 15. При не много студено време могат да живеят и на открито	или групи	трябава да висят свободно, без да опират до земята
Макаци (Macaca)	5 и по-малко	30 (+ 2)	2,5	20 (+ 1,5)	2	За планинския макак (M. assamensis), японския макак (M. fuscata) и магота (M. sylvanus) се допуска целогодишно отглеждане на открито, при наличие на защитени от дъжд и вятър убежища. За резус макака (M. mulata) и лапундера (M. nemestrina) се допуска целогодишно отглеждане на открито, при наличие на леко затоплени помещения (5 до 8 °C). За ракоядния макак (M. fuscicularis), индийския макак (M. radiata), лъвския макак (M. silenus), целебския черен макак (M. maura) и качулатия черен макак (M. nigra) да имат	На двойки, семейни групи или стада. Възможни са групи от млади мъжки	

						достъп до помещения с температура 12 до 14		
Лангури (Semnopithecus и Presbytis)	до 5	25 (+ 2) (за обик- новения лангур (S. entellus): 30 (+ 2))	3	10 (+ 1,5)	2,0	18. Допуска се кратко- временно пребиваване навън при студ. За обикновения лан- гур (S. entellus) и бело- брадия лангур (P. senex): 12 до 14	На двойки или харемни групи. Възможно е отглеждане само на групи от млади мъжки	Да има дълги от- сечки за тичане и препускане, дос- татъчно непо- движни и люлее- щи се елементи, високи клетки и разположени ви- соко места за ся- дане, които да предлагат място за повече живот- ни. Мрежите и
Лангури (Pygathrix); Черен лангур (Rhinopithecus beiti) и Дългоноси маймуни (Nesalis)	до 5	20	3	20	3	23 - 25 при влажност на въздуха 70 % за Лангур дук (Pygathrix nemaus) и дългоноси- те маймуни (Nesalis). Белогръбият лангур (Pygathrix brelichi), златният лангур (Pygathrix roxellana) и черният лангур (Rhinopithecus beiti) са устойчиви на студ и могат да живеят изве- стно време и на сняг	Отглеждане на групи от три до десет животни. Отрасналите мъжки не се понасят с ос- таналите. Възможни са групи само от мъжки	въжетата да са от изкуствени мате- риали. Да не се ползват естестве- ни въжета

ХИЩНИЦИ (Carnivora)	Брой живо- т- ни	Площ на басейна (м2)	Дълбо- чина (м)	Температура, минимална (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
СЪЩИНСКИ ТЮЛЕНИ	до 4	60	1	Устойчиви на	Семейни гру-	При всички видове тюлени

(Phocidae) и Пръстенчат тюлен (<i>Pusa hispida</i>)				зимни условия	пи, по двойки или еднополови групи	да се осигурява достатъчно земно пространство, което да позволява на всички животни едновременно да пребивават на сушата
Морски лъвове (<i>Eumetopias</i>) и Южни морски мечки (<i>Arctocephalus</i>)		100	1,20			
Морж (<i>Odobenus rosmarus</i>) и Морски слонове (<i>Mirounga</i>)		200	1,8			

ХИЩНИЦИ (Carnivora)	Брой животни	Площ (м2 (+ м2 за всяко следващо))		Температура а (минимална)) (°C)	Социално устройство	Забележки/особености
		Открит участък	Вътрешно помещение			
КУЧЕТА (Canidae)						
Вълк (Canis lupus)	двойка	100 (+ 10)	Не се изисква	Устойчиви при зимни условия.	Групи	Да се изградят леговища и бърлоги от естествени материали
Хиеново куче (Lycaon pictus)	двойка с до 5 млади животни		20	18		Целогодишно на открито, само ако имат достъп до отопляемите помещения
Индийско червено куче (Cuon alpinus), Ивичест чакал (Canis adustus), Черногръб чакал (C. mesomelas), Етиопски вълк (C. simensis), Динго (C. familiaris dingo)		60	10			
Голямоуха лисица (Otocyon		16	4			

megalotis); Храстово куче (Speothos venaticus); Степна лисица (Vulpes corsac), Лисица крабояд (Cerdocyon thous), Южноамерикански лисици (Lycalopex [Pseudalopex]), Фолкландска лисица (Dusicyon australis) Гривест вълк (Chrysocyon brachyurus) Фенек (Fennecus zerda) Чакал (Canis aureus), Койот (Canis latrans) Енотовидно куче (Nyctereutes procyonoides), Лисица (Vulpes vulpes), Полярна лисица (Vulpes [Alopex] lagopus)		200	30			басейни за къпане
		6	2			
		40	Не се изисква	Устойчиви при зимни условия.	Семейни групи	Вътрешното помещение да е снабдено със сандък за спане с размери 2 x 1 x 1 м
		20				Да се изградят леговища и бърлоги от едествени материали
Хиени (Hyaenidae)	Двойка	80 (+ 10)	20 (+ 5)	5	Семейни групи	Двойките да се събират много внимателно, за да се избегне риск а от сбиване и смърт.

ХИЩНИЦИ (Carnivora)	Брой живо тни	Площ, м2 (+ м2 повече на всяко следващо)	Висо- чина (м)	Температура, минимална (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
1	2	3	4	5	6	7

ПОРОВИ (Mustelidae)						
Невестулка (Mustela nivalis)	Едно	1,5	2	Устойчиви при зимни условия	Единично/двойка	
Хермелин (Mustela erminea)		3				
Черен пор (Putorius	Двойка	6				
lutreola, M.vison); Златка (Martes martes); Бялка (Martes foina)	putorius); Норки (Mustela					
Тайра (Eira barbara)		8		Над 15		
Европейска видра (Lutra	Двойка	20		Устойчиви при	Единично,	Допустимо е ползване на
lutra); Язовец (Meles meles); Американски язовец (Taxidea taxus)				зимни условия	семейна група	непокрито пространство с гладки стени.
Гладкозърнеста видра (Lutra perspicillata); Медоед (Mellivora capensis)				Над 15		
Сива видра (Amblonyx cinerea)	Двойка	10			Семейна група	
Гигантска видра (Pteronura brasiliensis)		60				
Росомаха (Gulo gulo)	Двойка	40		Устойчива при	Двойка	

Скунксове (Mephitinae)		10		зимни условия Над 15	Единично, семейна група	
ЕНОТОВИ (Procionidae)						
Южноамерикански кокомици (Bassariscus astutus); Олинго (Bassaricyon gabii)	Двойка	6 (+ 2)	2	Над 15	Двойки или в малки групи	Видове, живеещи на дървета и на земята. За P.lotor и P.carnivorus - басейни за къпане. Малката панда е чувствителна към студ, влага и жег
Дългоносо мече (Nasua nasua); Миещи се мечки (Procyon lotor и P.carnivorus) и Малка панда (Ailurus fulgens)		20 (+ 2)		Устойчиви при зимни условия		
ВИВЕРОВИ (Viveridae)						
Мусанг (Paradoxurus hermaphroditus); Мангусти (Herpestes); Ивичеста мангуста (Mungos mungo); Сурикат (Suricata suricata)	Едно	12 (+ 2)	2	Над 15	Групи, за мусанга - единично	Осигуряване на слънчеви бани. Сурикатите се нуждаят от възможности за ровене
Мангуста джудже (Helogale parvula)	Двойка	8 (+ 1)		Над 18	Групи	
Египетска мангуста (Herpestes ichneumon)	Двойка	16 (+ 3)				
Африканска цивета (Viverra civetta); Мадагаскарска цивета (Fossa fossana); Бинтуронг (Arctictis binturong)	Едно	20 (+ 3)		Над 18	Единично	

ХИЩНИЦИ (Carnivora)	Брой	Открит участък, м2 (+м2 по- вече на всяко следващо)	Вътрешна клетка		Температура, минимална (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
			площ, м2 (+м2 пове- че за всяко следващо)	висо- чина (м)			
1	2	3	4	5	6	7	8
КОТКИ (Felidae)							
Гепард (Acynonyx jubatus)	Две (жен ски и мъж ки)	80 (+ 10)	20 (+ 5)	3	Над 15	На групи	Бокс от 5 м2 за всяко животно. Боксовете да са пространствено отделени един от друг. За жен- ска с малки - отделно огра- ден участък
Лъв (Panthera leo)	Двой ка (+ма лки при лъ- вовে те)	40 (+ 10)	25 (+ 4)	3	Устойчиви при зимни условия	Семейни групи	При целоднев- но държане на открити прост- ранства - сухи боксове за през нощта от най- малко 3 м2/на
Тигър (Panthera tigris)						Единично, двойки	

Леопард (<i>Panthera pardus</i>); Ягуар (<i>Panthera onca</i>); Пума (<i>Puma concolor</i>); Снежен барс (<i>Panthera uncia</i>); Опушен леопард (<i>Neofelis nebulosa</i>)	Двойка	30	15	4		На двойки, когато животните са добре социализирани /съвместими	животно. За тигъра и ягуара - басейни за къпане. С изключение на лъва женските и малките да се отглеждат отделно
Рис (<i>Lynx lynx</i>)	Едно	20 (+ 3)	20 (+ 2)	2,50			
Чернокрака котка (<i>Felis nigripes</i>); Котка на Жофруа (<i>Oncifelis geoffroyi</i>); Бенгалска котка (<i>Prionailurus bengalensis</i>)	Едно	6 (+ 1)	6 (+ 1)	2,50	Над 18		
Дива котка (<i>Felis silvestris</i>); Манул (<i>Otocolobus manul</i>) Ягуарунди (<i>Herpailurus yagouaroundi</i>)	Едно	10 (+ 1)	10 (+ 1)	2,50	Устойчиви при зимни условия 18		
Сервал (<i>Leptailurus serval</i>); Каракал (<i>Caracal caracal</i>); Оцелот (<i>Leopardus pardalis</i>); Златиста котка (<i>Profelis aurata</i>); Рибоядна котка (<i>Prionailurus viverina</i>)	Едно	15 (+ 2)	15 (+ 2)	2,50	18	На двойки	
МЕЧКИ (<i>Ursidae</i>)							
Полярна мечка	Двой	200 (+50)	12	3	Устойчиви	Единично,	Басейнът за къ-

(Ursus maritimus)	ка				при зимни условия	на двойки или малки групи	пане да бъде със средна дълбочина 1,5 м и големина - 60 м2
Кафява мечка (Ursus arctos) Хималайска мечка (Selenarotos tibetanos); Очилатата мечка (Tremarctos ornatus); Бърнеста мечка (Melursus ursinus)		150 (+20)			Над 12	На двойки	
Малайска мечка (Helarctos malayanus)	Двойка	60 (+ 10)	8	2	Над 12 в помещението		Задължително отопление

НЕЧИФТОКОПИТНИ (Perissodactyla)	Брой животни	Площ на открития участък, м2 (+ м2 за всяко следващо)	Площ на вътрешната клетка, м2	Температура, минимална (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
1	2	3	4	5	6	7
КОНЕ (Equidae)	5	500 (+ 30)		Над 10 - в обора за зебри и диви магара. Устойчиви на студ са конят на Пржевалки (Equus przewalskii) и кулана (Equus hemmionus)	На двойки или като стадо с един зрял жребец. Възможни стада от млади животни	Обори с твърд под и насипана слама. Не са необходими обори за коня на Пржевалки (Equus przewalskii) и кулана (Equus hemmionus),

						но е задължително наличието на навес, Конс на Пржевалски (E. Przewalskii) да не се отглеждат в смесени експозиции с други видове тревопасни (камили, говеда, елени и др.) , освен ако ограждението е с големина няколко хектара и е добре структурирано.
ТАПИРИ (Tapiridae)	2	100	20	18	На двойки или малки групи	Вътрешните пространства да бъдат насипани със слама и сено. Да са осигурени дървени скари за лежане, възможности за къпане.
НОСОРОЗИ (Rhinocerotidae)	2	500	40	18	Единично. Белият носорог (Ceratotherium simum) в групи.	За индийския носорог (Rhinoceros unicornis) и суматренския носорог (Dicerorhinus sumatrensis) да се осигурят възможности за къпане

ЧИФТОКОПИТНИ	Брой	Площ на	Площ на	Температура,	Социално	Забележки/
--------------	------	---------	---------	--------------	----------	------------

(Artiodactyla)	живо тни	открития участък, м2 (+ м2 за всяко след- ващо)	вътрешната клетка, м2 (+ м2 за всяко след- ващо)	минимална (°C)		устройство	особености
				поме- щение	басейн		
ХИПОПОТАМИ (Hippopotamidae)							
Либерийски хипопотам (Choeropsis liberianus)	2	30	12	20	18	На двойки	Басейн, дълбок 1 м и осигуря- ващ по 8 м2 на животно
Хипопотам (Hippopotamus amphibius)	2	60 (+ 25)	30 (+ 15)	18	15	На стада. Женските да се отде- лят преди раждане	Басейн, дълбок 1,3 м и осигуря- ващ по 15 м2 на животно

ЧИФТОКОПИТНИ (Artiodactyla)	Брой животни	Площ (м2 (+ м2 за всяко следващо))		Температура (минимална) (°C)	Социално устройство	Забележки/особености
		Открит участък	Вътрешно помещение (Височина (м))			
КУХОРОГИ (Bovidae)						
Горски антилопи (Tragelaphus); Бубали (Alcelaphus); Водни козли (Kobus), Саблерог орикс (Oryx dammah)	5	400 (+ 30)	30 (+3)/3	16 Жирафова газела (L. walleri) под 15°C се нуждае от отоплено помещение.	Група с един възрастен мъжки, няколко женски и тяхното	Чакълести пространства, рохкави, добре укрепени площи за ходене пред обора и в него. Площи, насипани с пясък за лежане, сенчести площи с дървета или постройки. Постоянно

Газели (Gazella); Обикновена редунка (Redunca redunca), Жирафова газела (Litocranius walleri) Сайга (Saiga tatarica); Джейран (Gazella gutturosa)	5	200 (+20)	15 (+3)/2,5 30 (+3) / 3 (не е задължителна)	Устойчиви на зимни условия 18 в обора за тропическите видове. Допуска се извеждане на открито при зимни условия.	поколение. Възможни са стада само от мъжки животни.	наличие на вода за водните козли (Kobus). Наличие на отопляеми помещения. Структуриране на обитаемостта по начин, позволяващ на преследвани от стадото животни да избягат. Възможности за скриване за новородените.
Говеда (Bos); Бизони (Bison)	5	400 (+ 30)	30 (+3) / 3	Бизоните са устойчиви на зимни условия		
Аноа (Bubalus depressicornis)	2	150	12 / 3	16	На двойки	
Дукери (Cephalophinae), Еленкови (Tragulidae)	2	150	Тъмно помещение с размер 3 м2 за дребните	Еленковите да имат достъп до отоплено помещение	На двойки или малки групи	При ползване на телена мрежа за ограда на най-малко 1 м височина се поставя мека защита върху

			видове и 9 м2 за по-едрите. Височина 2,5	при температура под 10°C., а дукерите под 0°C.		вътрешната страна от пластмасова, риболовна мрежа или от друг солиден материал. Да се избягва внезапното влизане в помещенията.
Горал (<i>Nemorhaedus goral</i>); Серпу (<i>Capricornis sumatrensis</i>); Снежна коза (<i>Oreamnos americanus</i>); Диви кози (<i>Rupicapra</i>); Козли (<i>Capra</i>); Гривест козирог (<i>Ammotragus lervia</i>); Муфлони (<i>Ovis</i>); Синя овца (<i>Pseudois nayaur</i>); Тар (<i>Hemitragus</i>)	5	250(+20)	15(+2)/2,5	Устойчиви на зимни условия	Горал (<i>N. goral</i>), серпу (<i>C. sumatrensis</i>) на двойки. За останалите на стада.	Каменни конструкции обособени като скали за катерене и за разпределение на пространството.

ЧИФТОКОПИТНИ (Artiodactyla)	Брой живо тни	Площ на открития участък, м2 (+ м2 за вся- ко следващо животно)	Вътрешна клетка, площ (м2)	Температура, минимална (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
СВИНЕ (<i>Suidae</i>) и ПЕКАРИ (<i>Tayassuidae</i>)	5	100	50	За тропически- те видове при температури до -5, почасово държане на от- крито при усло- вия на сух студ	На двойки или групи	
Брадавичеста свиня	2	60	30	18		

(Phacochoerus aethiopicus); Четкоуха свиня (Potamochoerus porcus); Бабируса (Babyrousa babyrussa) Дива свиня (Sus scrofa)	5	50	10	Устойчиви на студ		Сух и защитен от ветрове подслон
ЕЛЕНИ (Cervidae)						
Кабарги (Moschus sp.); Мазами (Mazama sp.); Мунтжак (Muntiacus); Свински елен (Axis porcinus); Тибетски мунтжак (Elaphodus cephalophus); Китайско водно еленче (Hydropotes inermis)	2	80 (2)	10	Северните ви- дове устойчи- ви при земни условия. 18 °C за тропически- те видове	На групи или стада, за Cervus elaphus най-малко един мъжки с две женски	
Пуду (Pudu)	2	30 (1)	3			
Блатен елен (Blastocerus dichotomus); Аксис (Axis sp.); Петнист елен (Cervus nippon); Сърна (Capreolus sp.); Таменг (Cervus eldii); Замбар (Cervus unicolor); Елен лопатар (Dama dama); Черноопашат елен (Odocoileus hemionus); Белоопашат елен (Odocoileus virginianus); Пампаски елен (Ozotoceros bezoarticus)	5	200 (10)	13			
Лос (Alces alces); Белому-	5	400 (20)	15			

цунест елен (<i>Cervus albirostris</i>); Барасинга (<i>Cervus duvaucelii</i>); Благороден елен (<i>Cervus elaphus</i>); Милу (<i>Elaphurus davidianus</i>); Северен елен (<i>Rangifer tarandus</i>)						
---	--	--	--	--	--	--

	Брой животни	Площ на открития участък (м2 (+ м2 за всяко следващо))	Вътрешна клетка		Температура, минимална (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
			площ (м2 (+ м2 за всяко следващо))	височина (м)			
КАМИЛИ (Camelidae)							
Двугърба и едногърба камила	3	300 (+ 50)	16	3	Устойчиви на зимни условия	На двойки или малки групи	Пясъчна или естествена почва за настилка. За камилите възможно съжителство с коне на Пржевалски (виж. таблица Коня (Equidae)) и кулани.
Гуанако (Lama guanacoe) и Викуня (Vicugna vicugna)			6	2,50			
Лама и алпака	3	150 (+ 30)	6	2,50			
ЖИРАФИ (Giraffidae)	6	500 (+ 50)	150 (+ 5,50)	5,5 (вратата над 3,20 м)	15 Допуска се почасово държане на открито при условия на сух студ, при температури не по-ниски от	На двойки или малки групи	Чакълести поляни, рохкави, добре укрепени площи за ходене пред обора и в самия него с посипване при необходимост на кварцов чакъл. Високо окачени хранилки. Площи, наси-

					-5 °C, при непрекъснато наблюдение.		пани с пясък, предназначени за лежане, сенчести площи с дървета и постройки.
--	--	--	--	--	-------------------------------------	--	--

Еднопроходни (Monotremata)	Брой животни	Площ (м2 (+ м2 за всяко следващо))		Температура (минимална) (°C)	Социално устройство	Забележки/особености
		Открит участък	Вътрешно помещение			
Австралийска ехидна (Tachyglossus aculeatus)	1	36 (+5)	10 (+5)	Оптимална температура 25°C Издържа на температури до - 2°C.	Единично или двойки	В обитаемостта пространството да има гниещи пънове и листна маса, които да привличат насекоми. Наличие на достъп до закрито помещение или убежище при ниски температури.

Вомбатоподобни (Vombatiformes)	Брой животни	Площ (м2 (+ м2 за всяко следващо))		Температура (минимална) (°C)	Социално устройство	Забележки/особености
		Открит участък	Вътрешно помещение (Височина (м))			
Косматоноси вомбати (Lasiorhinus sp.) Обикновен вомбат (Vombatus ursinus)	1	24 (+10)	10 (+5) / 2	10 до 28, а между 26-28 за болните животни. При по- високи температури е необходимо	Единично или по двойка (ако животните са съвместими). Възможни са двойки от две женски, мъжки	Наличие на гнездови бокс с размери (дълж. x шир. x вис. (м)) 1 x 1 x 1, настлан със слама и снабден с капак от горната страна. Ограденото пространство не се разполага в близост до

				охлаждане.	и женски или два мъжки на възраст под 18 месеца. Малките се отглеждат със женската до 15-18 месечна възраст, след което се отделят.	работни помещения и клетки обитавани от кучета.
--	--	--	--	------------	--	---

Кенгуроподобни (Macropodiformes)	Брой животни	Площ (м2 (+ м2 за всяко следващо))		Температура (минимална) (°C)	Социално устройство	Забележки/особености
		Открит участък	Вътрешно помещение (Височина (м))			
Белоопашато кенгуру (Macropus parma)	5	60 (+5)	30 (+ 5) / 2,5	10	група	Възможни смесени експозиции с Дървесно кенгуру (Dendrolagus matschiei), ръждивоврато кенгуру (Macropus rufogriseus), червено гигантско кенгуру (M. rufus), черноопашато валаби (Walabi bicolor), ему (Dromaius novaehollandiae) и австралийски гъски (Cereopsis)
Пъстроопашато скално кенгуру (Petrogale xanthopus)	1	60 (+30)	20 / 2,5	10	група (един или два мъжки	В големи пространства с обособени равнинен и

					с няколко женски) Младите мъжки да се отделят от групата.	скален терен са възможни смесени експозиции с валару (<i>Macropus robustus</i>), червено гигантско кенгуро (<i>M. rufus</i>), бандикути, ему и австралийски дропли.
Дългонос кенгуров плъх (<i>Potorous tridactylus</i>)	2	10 (+5)	10 (+5) /1,8	10	Мъжки с една или две женски и тяхното поколение	Възможни смесени експозиции със захарни катерици, чинчили, фазани, нощни маймуни (<i>Aotus</i>), Кенгурови плъхове (<i>Bettongia</i>), балийски скорец (<i>Leucopsar rothschildi</i>), плодоядни прилепи.

Кускусоподобни (<i>Phalangeriformes</i>)	Брой	Кафез/ Външна волиерата / вътрешно помещение (дъл. х шир. х вис. (м))	Температура (°C)	Влажност на въздуха (%)	Социално устройство	Забележки/ Особености
Торбест планьор пигмей (<i>Acrobates pygmaeus</i>)	2	1,2 x 0,8 x 0,5			Двойка, семейна или голяма група	Гнездова къщичка с размери (дълж. х шир. х вис. (см)) 15 x 18 x 42 и отвор с диаметър 3 см.
Посуми пигмеи (<i>Cercartetus</i>)	1	1,2 x 0,8 x 0,5			Единично, двойки, женска с малки	
Голяма летяща торбеста катерица (<i>Petauroides volans</i>)	1	2,5 x 2 x 2,5			Единично, двойки, женска с малки	Гнездова къщичка с размери 28 x 30 x 60 и отвор с диаметър 10 см.
Гигантска летяща торбеста катерица (<i>Petaurus australis</i>)	2	2,5 x 2 x 2,5	32-33 за малките до 50		Двойка с малки	Гнездова къщичка с размери 28 x 30 x 60 и отвор с

Захарна катерица (<i>Petaurus breviceps</i>), Летяща торбеста катерица (<i>P. norfolcensis</i>)	2	1,5 x 2 x 1,8	ден, 28 между 50 и 90 ден, Възрастните може и без отопление			диаметър 9 см. Гнездова къщичка с размери 20 x 23 x 53 и отвор с диаметър 4,5 см.
Земен кускус (<i>Phalanger [Strigocuscus] gymnotis</i>)	2	5 x 2 x 3	18-20	Над 40	Единично или по двойка (само ако са съвместими)	Пространството трябва да е аранжирано така, че да позволява на животните да ползват целия обем на волиерата. Възможни смесени експозиции със Захарна катерица (<i>P. breviceps</i>), Пото (<i>Perodicticus potto</i>), Девет поясен броненосец (<i>Dasyurus novemcinctus</i>), Дългонос кенгуров плъх (<i>Potorous trydactylus</i>), Ивичест посум (<i>Dactylopsila trivirgata</i>), Мадагаскарски гигантски плъх (<i>Hypogeomys antimena</i>), Четкоопашат кенгуров плъх (<i>Bettongia penicillata</i>), Австралийска ехидна (<i>T. aculeatus</i>), Многоцветен лори (<i>Trichoglossus haematodus</i>)
Четкоопашати кускуси (<i>Trichosurus</i>)	2	4 x 2,5 x 2,5	на открито докато не		Единично, двойка или	Гнездова къщичка с размери 28 x 30 x 55 и отвор с

Пръстеноопашати посуми (Pseudocheirus)			заваля сняг.		женска с малки Двойка, семејна група или група от три млади животни.	диаметър 9 см. Гнездова къщичка с размери 25 x 25 x 55 и отвор с диаметър 8 см.
---	--	--	--------------	--	---	--

ГРИЗАЧИ (RODENTIA)	Брой	Площ (м2 (+ м2 за всяко следващо))		Температура (°C)	Влажност на въздуха (%)	Социално устройство	Забележки/ Особенности
		Открит участък	Вътрешно помещение / Височина				
Бодливи свинчета (Hystricidae и Erethizontidae)							
Erethizontidae	2	5 (+1)	5 (+ 1) / 2,50	21 до 29, Erethizon dorsatum е устойчив на минусови температури	35 до 60 за Неотропическите видове и 30 до 50 за останалите	на двойки	75 % от пространството на волиерата във височина е структурирано с дървени конструкции за катерене. E. dorsatum може да се отглежда целогодишно навън, но при минусови температури се нуждае от достъп до сухо вътрешно помещение.
Hystricidae	2	6 (+ 1,5)	6 (+ 1,5) / 1, 80	21 до 29 за тропическите видове и 12 до 26 за Hystrix cristata	30 до 50	Двойки или семейни групи с един мъжки. Възможни еднopolови групи.	H. cristata под 12 ° C се нуждае от вътрешно помещение.
Морски свинчета (Caviidae)							
Морски свинчета (Cavia), Скално свинче (Kerodon)	до 5	1,5 (+ 0,5)	1,5 (+ 0,5) / 0,90	7,2 до 26,6, 18 до 22 за	30 до 50	Двойки или семейни групи	При добре структурирани с дървета за катерене

rupestris), Куи (Galea); Планински морски свинчета (Microcavia.);				Обикновения жълтозъб куи Galea musteloides		с един мъжки.	пространство е възможна смесена експозиция между Galea sp. и Microcavia sp.
Мари (Dolichotis)	2	3,5 (+ 1,5)	3,5 (+ 1,5) / 1, 80	Понасят минусови температури		група от няколко мъжки и женски	Възможни смесени експозиции с ари, игуани, тамарини, нанду, капибара, лама, мравояд и агути.
Капибари (Hydrochaeris).	2 или 3	24 (+ 6)	2 (+ 0,5) / 1,80	Понасят на минусови температури до - 12°C. Под 0°C да имат достъп до вътрешно помещение.	15 до 70	Мъжки с една или две женски,	Пространство снабдено с визуални бариери от пънове или стволоче на дървета.. Басейни с полегато дъно и дълбочина 1, 80 във външното ограждение и 1 м в закритото помещение. Подстъпите до басейните са плавни или с ниски полегати стъпала. Възможни смесени експозиции с нанду, папагали, водолубиви птици, тапири, мара, гуанако, елени, южноамерикански маймуни и мравояди.
Нутриеви (Myocastoridae)							
Нутрия (Myocastor coypus)	2	4 (+ 1)	4 (+ 1) / 1, 80	устойчив на зимни условия	-	на групи	Басейн с възможност да плуване

Приложение № 2 към чл. 15 и чл. 22, ал. 1

(Изм. - ДВ, бр. 43 от 2006 г., доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

(Rhynchopsitta).						(Cyanoliseus patagonus) и австралийските папагали не бива да замръзват.
Блестящи лори (Chalcopsitta); Украсени лори (Charmosyna); Червени лори (Eos); Мускусни лорикети (Glossopsitta); Лястовичи лорикети (Lathamus), Прилепови папагалчета (Loriculus); Лори (Lorius); Жълтоклюни лорикети (Neopsittacus) Новогвинейски планински лори (Oreopsittacus); Огърличести отшелнически лори (Phigys); Белогърби лори (Pseudeos); Лорикети (Psitteuteles), Отшелнически лори (Trichoglossus, Vini).	до 20 над 20	1,0 x 0,5 x 0,5 2,0 x 1,0 x 1,0	0,5 1,0	Да е най-малко 10, за прилеповите папагалчета 15, а за лори от гористите региони, например папуанския пъстър лори (Charmosina papou) не бива да пада под 5. За устойчивите на студ лястовичи лорикети убежището не бива да замръзва.	Извън периода на мътене в семейни общности, групи или ята.	Подът на кафезите вътрешните воли трябва да е покрит с попиващ материал поради течните екскременти на животните или да има междинен под. Водите могат да се отлеят, бетонираме или облицоват с подходящ материал, подходящ за миене. Храната трябва да се приготвя директно в съдовете за хранене, да се почистват основно.
Неразделки (Agapornis); Амазони (Amazona); Филипински дебелоклюни папагали (Bolbopsittacus); Какаду (Cacatua); Шлемоносни какаду (Callocephalon); Траурни какаду (Calyptorhynchus); Папагали ваза (Coracopsis); Смокинови папагали (Cyclopsitta); Ястребови папагали (Deroptyus); Еклектуси (Eclectus); Розови какаду (Eolophus); Врабчови	до 25	1,0 x 0,5 x 0,5 Допускат се размери на кафеза 0,8 x 0,4 x 0,4 за размножителния период на видовете от Agapornis и Forpus	0,5	Температурата в помещенията за разплод за видовете от родовете Cyclopsitta, Deroptyus, Eclectus, Forpus, Geoffroyus, Graydidascalus,	Извън периода на мътене на семейни общности, а в гнездовия период по двойки.	Белокоремни папагали от род Pionit целогодишно имат нужда от кутии за спане, другите видове обитават хралупи само за размножаване.

папагалчета (Forpus); папагали на Жофруа (Geoffroyus); Късоопашати папагали (Graydidascalus); Лешоядови папагали (Gypopsitta); Малки амазони (Nahalopsitta); Папагали пигмей (Micropsitta); Зелени врабчови папагалчета (Nannopsitta); Нестори (Nestor); Белокоремни папагали (Pionites); Украсени папагали (Pionopsitta); Пиониси (Pionus); Дългокрили папагали (Poicephalus); Ракетоопашати папагали (Prioniturus); Черни какаду (Probosciger); Огърличести папагали (Psittacara, Psittacella); Малки папагали (Psittaculirostris); Сиви папагали (Psittacus); Червенораменни папагали (Psittanus); Орлови папагали (Psittichas); Совови папагали (Strigops); Благородни папагали (Tanygnathus); Пъстроопашати папагали (Touit); Синьокоремни папагали (Triclaria).	от 25 до 40	2,0 x 1,0 x 1,0	1,5	Gypopsitta, Micropsitta, Pionites, Pionopsitta, Prioniturus, Psittacella, Psittaculirostris, Psittanus, Psittichas, Tanygnathus, Triclaria може да е 15, за всички други не помалко от 10. При разплод за родовете Cacatua, Callocephalon, Eolophus, Forpus, Nahalopsitta, Nannopsitta, Poicephalus температурата в убежищата може да е 5 °C, за Agarornis убежището не бива да замръзва. За планинския нестор Кеа (Nestor notabilis)	
	над 40	3,0 x 1,0 x 2,0	2,0		

				е достатъчно само климатично укрите за лошо време.		
Хиацинтови ара (Anodorhynchus); Ара (Ara); Сини ара (Cyanopsitta, Diorcittaca).	до 40 от 40 до 60 над 60	2,0 x 1,5 x 1,5 3,0 x 1,0 x 2,0 4,0 x 2,0 x 2,0	1,0 1,0 2,0	не по-ниска от 10	Извън периода на мътене на двойки, семейни общности или малки групи.	
ПОЙНИ ПТИЦИ (Passeriformes)	Обща дължина на птицата (см)	Кафез/волиера, дължина x широчина x височина (м)	Температура (°C)	Социално устройство		
1	2	3	4	5		
ЧУЧУЛИГИ (Alaudidae): Ohresophilus, Alauda, Galerida, Calendula, Heliocorys, Lullula, Eremophila, Melanocorypha, Calendrella, Botha, Alaudala, Spizocorys, Pseudalaemon, Aethocorys, Eremopterix, Ramophocoris, Pinarocorys, Alaemon, Ammomanes, Calendulauda, Certhilauda, Sabota, Amirafra, Mirafra, Heteromirafra, Chersomanes.	до 15 до 20 над 20	1,00 x 0,50 x 0,50 1,20 x 0,80 x 0,50 1,60 x 0,80 x 0,50	не по-ниска от 10.	През зимата защитеното пространство да е заето най-много от 6 птици. През другите сезони да се отглеждат по двойки. Поради неспособност между птици-	Да се обърне взаимната пясно изразено поведение. Нуждаят се от ти или подобно във волиера или подобно за чурулика да е покрит с тиметров пясък-пръст могат чучул	

				те може да е необходимо и през зимата защитеното пространство да се заеме само от една двойка.	вят вдлъбна
ТАНАГРИ (<i>Troglodytidae</i>): <i>Periporphyrus</i> , <i>Rhodothraupis</i> , <i>Caryothraustes</i> , <i>Cardinalis</i> , <i>Guiraca</i> , <i>Passerina</i> , <i>Cyanoloxia</i> , <i>Pheucticus</i> и родовете <i>Coccoopsis</i> , <i>Paroaria</i> , <i>Rhodospingus</i> , <i>Coryphospigus</i> и <i>Tiaris</i>	до 15 над 15	0,80 x 0,40 x 0,40 1,20 x 0,50 x 0,50	Възможно целогодишно отглеждане в открити волиери, ако имат на разположение климатизирано убежище; температурата не по-ниска от 10°, а за кубинските чинки 15°. Червеният кардинал (<i>Cardinalis cardinalis</i>) се нуждае само от защитено от климатичните условия място.	По време на мътенے кардиналите да се отглеждат по двойки (териториален начин на живот). През зимата защитеното пространство да се заема най-много от 10 птици от видовете на <i>Passerina</i> , <i>Tiaris</i> , <i>Coryphospingus</i> и <i>Rhodospingus</i> или от 4 птици от всички други видове.	
ВДОВИЦИ (<i>Viduidae</i>)		0,80 x 0,40 x 0,40	не по-ниска	По двойки по	Малките се

Hypochera, Steganura, Tetranura и Vidua		Hypochera 1,20 x 0,50 x 0,50 Steganura, Tetranura и Vidua	от 10	време на мъ- тенето, заедно с техните пти- ци-гостопри- емници. През зимата убежи- щето да бъде населено най- много с 10 птици.	колепните ч циален гост
АСТРИЛДИ (Estrildidae): Aegintha, Aidemosyne, Amadina, Amandava, Amblynura, Chloebia, Bathilda, Brunhilda, Clytospiza, Cryptospiza, Emblemata, Erythrura, Estrilda, Euodice, Euschistospiza, Glaucostreptopis, Granatina, Heteromunia, Hypargos, Krimhilda, Lagonosticta, Lepidopygia, Lonchura, Mandingoa, Munia, Neisna, Nesocharis, Nigrita, Odontospiza, Oreostruthus, Orthygospiza, Padda, Paludipasser, Parmoptila, Percnopsis, Pyrenestes, Pytilia, Poephylus, Reichenowia, Stagonopleura, Neochmia, Spermophaga, Spermestes, Sporaeginthus, Stictospiza, Stizoptera, Taeniopygia, Uraeginthus, Zonotrichia	до 13	0,80 x 0,40 x 0,40	15. За видовете от родовете Chloebia, Lagonosticta, Nigrita, Parmoptila, Percnopsis, Pyrenestes Reichenowia и Spermophaga най- малко от 20.	През зимата защитеното пространство да се населява най-много от 30 дребни пти- ци или от 15 птици от едри- те видове.	Да се предо целогодишн кошнички и чета за спан служат и за Възможно п ното отглеж външни вол при наличие тени от кли въздействия личие на тр за покрити щите по зем довете от су ни да се пре пълнително м сти за праш (напр. пръс
МУСТАКАТИ ТЪКАЧИ	над 13	1,20 x 0,50 x 0,50			
	до 12	0,80 x 0,40 x 0,40	не по-ниска от 10 °C.	Птиците тъка-	Да имат въз

				ните видове или от 6 птици от по-едрите.	нето във во. се предпочи глеждането
СЪЩИНСКИ ЧИНКИ (Fringillidae): Fringilla; ЩИГЛЕЦИ (Carduelidae) (без Drepanidinae): Acanthis, Agriospiza, Alario, Bucanetes, Callacantis, Carduelis, Carpodacus, Chionomitris, Chloris, Coccothraustes, Crirhagra, Dendrospiza, Eophona, Erythrina, Fringalauda, Haematospiza, Hesperiphona, Koslowia, Leucosticte, Linaria, Linurgus, Loxia, Mycerobas, Ochrospiza, Pinicola, Procarduelis, Propyrrhula, Pseudochloroptila, Pyrrhoplectes, Pyrrhospiza, Pyrrhula, Rhodopechys, Rhodospiza, Rhynchostruthus, Rubicilla, Serinops, Serinus, Spinus, Uragus.	до 15 от 15 до 20	0,80 x 0,40 x 0,40 1,20 x 0,50 x 0,50	Видове от умерените ширини и високопла- нински птици от суб- тропиците до тропи- ците могат да прези- муват навън, ако на- мерят защита от кли- матичните условия (родове Acanthis, Agriospiza, Carduelis, Carpodacus, Chloris, Coccothraustes, някои видове от Serinus, Spinus, Eophona, Fringalauda, Fringilla, Koslowia, Leucosticte, Linaria, Loxia, Mycerobas, Pinicola, Procarduelis, Propyrrhula, Pyrrhula, Rubicilla, Uragus).		
			Видове от субтропи- ците и тропиците (родове Alario, Bucanetes, Crithagra, Dendrospiza, Hesperiphona, Ochrospiza, Rhodospiza, някои	През зимата в това убежище трябва да се подслонят най- много 20 птици от дребните видове или 10 птици от сред-	Кървавочер- нопарче (Li- sanaria) тря- отглежда пр- във волиери

	над 20	1,60 x 0,80 x 0,80	видове от родовете Serinus и Spinus) трябва да презимуват на сухо при минимална температура 5. Препоръчва се Peudochloroptila totta, Spinus cucullatus, S. dominicensis, S. notatus, S. psaltria и S. yarrellii да презимуват при температура най-малко 15.	но едрите видове, или 4 птици от едрите видове. Същинските чинки и много видове кадънки по време на мътене имат териториално поведение, затова да се подслоняват по двойки. За нетериториалните видове е възможно отглеждането на ята във волиери, ако има достатъчно възможности за укритие и спане.	
ОВЕСАРКОВИ (Emberizidae) с подсемейства: Американски овесарки (Spizinae): Spiza; Същински овесарки (Emberizinae): Buscarla, Calcarius, Cristemberiza, Emberiza, Granativora, Hypocentor, Latoucheornis, Leptoplectron,	до 15	0,80 x 0,40 x 0,40	Издръжливи при зимни условия	Това убежище през зимата трябва да бъде населено най-много със: о 10 птици от дребните видове, или о 6 птици от	

Miliaria, Ocyris, Plectrophenax, Schoeniclus, Spina. Ровеци овесарки (Zonotrichinae): Aimophyla, Ammodramus, Ammospiza, Amphispiza, Amphispizopsis, Arremon, Arremonops, Atlapetes, Brachyspiza, Buarremon, Calamospiza, Chlorura, Chondestes, Coryphasiza, Emberizoides, Embernagra, Incaspiza, Junco, Melozone, Oriturus, Passerculus, Passerella, Peucaea, Pezopetes, Pipilo, Poecetes, Pselliophorus, Rhynchospiza, Saltatricula, Spizella, Tisa, Torreornis, Xenospiza, Zonotrichia. Южни овесарки (Poospizinae): Charitospiza, Donacospiza, Gubernatrix, Lophospingus, Melanodera, Nesospiza, Poospiza, Rowettia. Чинкови овесарки (Sporophilinae): Acanthidops, Amaurospiza, Catamenia, Corydospiza, Duica, Dolospingus, Geospizopsis, Haplospiza, Oryzoborus, Phrygilus, Piezorhina, Porphyrospiza, Rhodospina, Sicalis, Sporophila, Volatinia, Xenospingus.	от 15 до 20	1,20 x 0,50 x 0,50			средно едри- те видове, или о 4 птици от едрите ви- дове.		
	над 20	1,60 x 0,80 x 0,80					
СОВОПОДОБНИ (Strigiformes)			Площ	Волиера,	Температура	Социално	Забележка

	(м2)	широчина х височина (м)	(°C)	устройство	
Американска пернатонога кукумявка (<i>Aegolius acadicus</i>); Пернатонога кукумявка (<i>Aegolius funereus</i>); Врабчова кукумявка (<i>Glaucidium passerinum</i>); Обикновена кукумявка (<i>Athene noctus</i>). Забулена сова (<i>Tyto alba</i>); Блатна късоуха сова (<i>Asio flammeus</i>); Горска ушата сова (<i>Asio otus</i>); Кукувича иглонога сова (<i>Ninox novaeseelandiae</i>); Горска улулица (<i>Strix aluco</i>); Североамериканска улулица (<i>Strix varia</i>). Уралска улулица (<i>Strix uralensis</i>); Ястребова сова (<i>Surnia ulula</i>). Бухал (<i>Bubo bubo</i>); Вирджински бухал (<i>Bubo virginianus</i>); Полярна сова (<i>Nyctea scandiaca</i>); Брадата улулица (<i>Strix nebulosa</i>).	5 7,5 12 18	2 x 2 2 x 2,5 3 x 2,5	Не са чувст- вителни на студ	Двойки, семејни групи.	
Пустинен чухал (<i>Otus brucei</i>); Чухал (<i>Otus scops</i>). Пещерна кукумявка (<i>Speotyto cunicularia</i>). Ивичеста сова (<i>Asio (Rhinoptyx) clamator</i>); Африкан- ска ушата сова (<i>Asio capensis</i>). Червен рибояден бухал (<i>Ketupa ketupa</i>); Цейлонски рибояден бухал (<i>Ketupa zeylonensis</i>); Кафява улулица (<i>Strix leptogammica</i>); Голяма очилата сова (<i>Strix (Pulsatrix) perspicilata</i>). Капски бухал (<i>Bubo capensis</i>); Светъл бухал (<i>Bubo lacteus</i>).	2 5 7,5 12 18	1 x 2 2 x 2 2 x 2,5 3 x 2,5	Не са много чувствителни на студ	Двойки, семејни групи.	Нуждаят се от защитено от студ и те- чение поме- щение.
Тропически чухал (<i>Otus (Megascops) choliba</i>); Афри- кански чухал (<i>Otus senegalensis</i>); Американска малка кукумявка (<i>Glaucidium perlatum</i>); Ръждива малка кукумявка (<i>Glaucidium brasilianus</i>); Чухал елф (<i>Micrathene (Glaucidium) whitnei</i>)	2	1 x 2	Над 15 в убежището	Двойки, семејни групи.	

Белолик чухал (<i>Otus leucotis</i>); Азиатска маскирана сова (<i>Phodilus badius</i>); Южноазиатска кукумявка (<i>Athene brama</i>); Кукувича малка кукумявка (<i>Glaucidium cuculoidae</i>).	5	2 x 2			
Капска забулена сова (<i>Tyto capensis</i>); Африкански бухал (<i>Bubo africanus</i>); Пурпурен бухал (<i>Bubo poensis</i>); Бразилска улулица (<i>Strix hylophila</i>); Африканска храстова кукумявка (<i>Strix (Ciccaba) woodfordi</i>).	7,5	2 x 2,5			
Непалски бухал (<i>Bubo nipalensis</i>); Дългоух бухал (<i>Bubo sumatranus</i>); Голяма рибоядна сова (<i>Scotopelia peli</i>).	12				
СОКОЛОПОДОБНИ (<i>Falconiformes</i>)	Площ (м2)	Волиера, широчина x височина (м)	Температура (°C)	Социално устройство	Забележка
1	2	3	4	5	6
Керкенец (<i>Falco tinnunculus</i>).	5	2 x 2	Не са чувствителни на студ	Двойка, семейна група, или колония за видовете от род <i>Gyps</i>	
Малък ястреб (<i>Accipiter nisus</i>); Обикновен мишелов (<i>Buteo buteo</i>); Сокол чучулигар (<i>Falco columbarius</i>).	7,5	2 x 2,5			
Червена каня (<i>Milvus milvus</i>); Дългоопашат морски орел (<i>Haliaeetus leucorhynchus</i>); Полски блатар (<i>Circus cyaneus</i>); Голям ястреб (<i>Accipiter gentilis</i>); Северен мишелов (<i>Buteo lagopus</i>); Ръждивокафяв мишелов (<i>Buteo regalis</i>); Белоопашат мишелов (<i>Buteo rufinus</i>); Черна каракара (<i>Phalcoboenus australis</i>); Мексикански сокол (<i>Falco mexicanus</i>); Сокол скитник (<i>Falco peregrinus</i>); Северен сокол (<i>Falco rusticolis</i>).	12				
Андски кондор (<i>Vultur gryphus</i>); Белоопашат морски орел (<i>Haliaeetus albicilla</i>); Белоглав морски орел (<i>Haliaeetus leucoccephalus</i>); Стелеров морски орел (<i>Haliaeetus pelagicus</i>); Брадат лешояд (<i>Gypaetus barbatus</i>); Черен лешояд (<i>Aegypius monachus</i>); Белоглав лешояд	24	3 x 3			

(Gyps fulvus); Хималайски лешояд (Gyps himalayensis); Клиноопашат орел (Aquila audax); Скален орел (Aquila chrysaetos); Царски орел (Aquila heliaca).					
Американска ветрушка (Falco sparverius); Вечерна ветрушка (Falco vespertinus).	5	2 x 2	Не много чувствителни на студ	Двойка, семейна група, или колония за видовете от род Gyps	Нуждаят се от защитено от студ и течение помещение.
Червеноопашат мишелов (Buteo jamaicensis); Осояд (Pernis apivorus); Шиманго (Milvago chimango); Жълтоглава каракара (Milvago chiachima); Сокол орко (Falco subbuteo); Урубубу (Coragyps atratus); Египетски лешояд (Neophron percnopterus); Бенгалски лешояд (Gyps bengalensis); Африкански белогръб лешояд (Gyps africanus); Тръстиков блатар (Circus aeruginosus); Агуя (Geranoaetus melanoleucus); Червеногръб мишелов (Buteo polyosoma); Голям креслив орел (Aquila clanga); Малък креслив орел (Aquila pomarina); Ястребов орел (Hieraaetus fasciatus); Черна каня (Mivus migrans); Орел рибар (Pandion haliaetus); Ловен сокол (Falco cherrug); Средиземноморски сокол (Falco eleonora); Далматински сокол (Falco biarmicus); Индийски сокол (Falco jugger); Планинска каракара (Phalcoboenus megalopterus); Каракара (Polyborus plancus).	7,5	2 x 2,5			
Степен орел (Aquila garrax).	12				
Африкански белоглав лешояд (Trigonoceros occipitalis); Рюпелов лешояд (Gyps ruppellii); Харпия (Harpia harpia); Morphnus guianensis; Маршалов орел (Polemaetus bellicosus); Кафърски орел (Aquila verreauxii).	18	3 x 2,5			
	24	3 x 3			
Червенокрако соколче (Microhierax caerulescens).	2	1 x 2	Над 15 в	Двойка	

Сокол пигмей (<i>Polyhierax semitorquatus</i>).	5	2 x 2	убежището	
Пепелява каня (<i>Elanus caeruleus</i>); Каурифалко <i>monogrammicus</i>	7,5	2 x 2,5		
Пуйков лешояд (<i>Cathartes aura</i>); Кралски лешояд (<i>Sarcorampus rapa</i>); Браминска каня (<i>Haliastur indus</i>); Сивоглав орел рибар (<i>Ichthyophaga ichthyaetus</i>); Бело-корем морски орел (<i>Haliaeetus leucogaster</i>); Мадагаскарски морски орел (<i>Haliaeetus vocifer</i>); Палмов лешояд (<i>Gypohierax angolensis</i>); Качулат лешояд (<i>Necrosyrtes monachus</i>); Пепелявосив змияр (<i>Circus cinereus</i>); Орел змияр (<i>Circus gallicus</i>); Късоопашат орел (<i>Terathopus ecaudatus</i>); Качулат змияр (<i>Spilornis cheela</i>); Блед поен ястреб (<i>Melierops canopus</i>); Гололик блатар (<i>Polyboroides typus</i>); Дългокачулест орел (<i>Lophaelurus occipitalis</i>); Украшен ястребов орел (<i>Spizaetus ornatus</i>). Индийски ушат лешояд (<i>Sarcogyps calvus</i>); Ушат лешояд (<i>Torgos tracheliotus</i>); Орел маймунояд (<i>Pithecophaga jefferyi</i>); Африкански коронован орел (<i>Stephanoaetus coronatus</i>).	12			
Орел змияр (<i>Circus gallicus</i>); Късоопашат орел (<i>Terathopus ecaudatus</i>); Качулат змияр (<i>Spilornis cheela</i>); Блед поен ястреб (<i>Melierops canopus</i>); Гололик блатар (<i>Polyboroides typus</i>); Дългокачулест орел (<i>Lophaelurus occipitalis</i>); Украшен ястребов орел (<i>Spizaetus ornatus</i>). Индийски ушат лешояд (<i>Sarcogyps calvus</i>); Ушат лешояд (<i>Torgos tracheliotus</i>); Орел маймунояд (<i>Pithecophaga jefferyi</i>); Африкански коронован орел (<i>Stephanoaetus coronatus</i>).	24	3 x 3		
Птица секретар (<i>Sagittarius serpentarius</i>).	100			

Щраусоподобни (Struthioniformes)	Брой животни	Площ (м2 (+ м2 за всяка следваща))		Температура (°C)	Социално устройство	Забележки/особености
		Открит участък	Вътрешно помещение (Височина (м))			
Emu (Dromaius novaehollandiae), Нанду (Rhea americana), Дарвиново нанду (R. pennata)	2	200	20 (+2) / 3	Издръжливи на зимни условия	Двойка, група един мъжки с няколко женски или мъжки с малки	По време на мътенe се нуждаят от отоплено помещение
Казуари (Casuarus)	1	200	20/3	Минимална	Единично	Агресивни. Не са подходящи

				10°		за смесени експозиции. Ограждението да е добре залесено. Наличие на плитък воден басейн за къпане.
--	--	--	--	-----	--	---

Пингвини (Sphenisciformes)	Брой птици	Площ (м2 (+ м2 за всяка следваща))		Оптимална температура (°C)		Забележки / особености
		Открит участък / Вътрешно помещение	Басейн/ дълбочина (м)	Закрито помещение	Басейн	
Императорски пингвин (<i>Aptenodytes forsteri</i>)	6	45 (+5)	25 (+ 2) / 1,22	-7 до -1 максимум	4 - 7	През зимните месеци могат да се отглеждат във външни ограждения. Не се нуждаят от гнездо.
Кралски пингвин (<i>Aptenodytes patagonicus</i>)		30 (+ 2,5)	15 (+ 1,25) / 0,8	0 до 11	4 - 13	През зимните месеци могат да се отглеждат във външни ограждения.
Пингвин на Адели(<i>Pygoscelis adeliae</i>)				-7 до -1 максимум		Наличие на достатъчно количество обли камъни, чакъл, сухи растения за правене на гнездо .
Антарктически пингвин (<i>Pygoscelis antarctica</i>), Папуаски пингвин (P. papua), Качулати пингвини (<i>Eudyptes</i>), Жълтоок пингвин (<i>Megadyptes</i> <i>antipodes</i>)				0 до 11		
Малки пингвини (<i>Eudyptula</i>)					4 - 13, 0 - 29 за E. minor	Гнездилки с размери (дълж. х шир. х вис. (см)) 64 cm х 43 cm х 24 cm и отвор 20 х 23 cm.
Ивичести пингвини				3 - 22	0 - 29°C	Да не се отглеждат с

(Spheniscus)						екземпляри от р. Eudyptes. Препоръчително е самостоятелното отглеждане само на един вид в ограждение. При минусови температури придружени със силен вятър е необходим достъп до закрито помещение. Гнездили като на Eudyptula.
---------------	--	--	--	--	--	--

Наименование	Брой птици	Открит участък (вкл. басейн) (м2)	Вътрешно помещение		Температура, Минимална, (°C)	Социално устройство	Забележки/особен ости	
			Площ (вкл. басейн) (м2)	Височина (м)				
Фламингови (Phoenicopteridae)	1	2, 8	1,5	3	10 в закритото помещение, при - 6°C да имат достъп до закрито помещение	ято от най - малко 3 двойки	Не се отглеждат в смесени експозиции.	
Наименование Кокошоподобни (Galliformes)		Брой птици	Волиера (дъл. х шир. х вис. (м))		Вътрешно помещение (м2)	Температура в помещението (°C)	Социално устройство	Забележка
Фазанови (Phasianidae)								
Виетнамски фазан (Lophura hatinhensis), Едуардов фазан (L. edwarsi), Булверов фазан (L. bulweri), Диардов фазан		2	3,5 x 5, 0 x 3,0		3	Минимална 5°, при отглеждане на пилетата 27 °	Двойка	Добре озеленено с храсти външно пространство.

(L. diardi), Червеноопашат фазан (L. erythrophthalma),						Наличие на високи кацалки за нощуване.
Златен фазан (Chrysolophus pictus), Диамантен фазан (Ch. Amherstiae), Сребърен фазан (Lophura. Nyctemera), Кървав фазан (Ithaginis cruentus) Непалски фазан (Lophura leucomelanos), Седлат фазан (L. Swinhoii), Хумиев фазан (Syrmaticus humiae), Императорски фазан (S. Micado), Кралски фазан (S. Reevesii)	3	2,5 x 4, 0 x 2,5 3,5 x 5,5 x 2,5	3	Не са чувствителни на студ	Мъжки с една или повече женски. Двойка, Мъжки с една или повече женски.	
Валихов фазан (Catreus wallichi)	2		2,0		Двойка	Външното пространство да е добре залесено с храсти.
Монали (Lophophorus), Ушати фазани (Crossoptilon)			0,5			
Кеклици (Alectoris)	5	2,0 x 3, 0 x 2.0	3			
Пътпъдъци (Coturnix, Callipepla, Colinus. Cyrtonyx) и Франколини (Francolinus)		1,0 x 2, 0 x 2.0	2			
Трагопани (Tragopan)	2	5,0 x 7, 5 x 3,0	1,0		Двойка (+ млади птици)	Външното пространство залесено с ниски дървета

Аргус (Argusianus argus) Паунови фазани (Polyplecton)		5,0 x 7, 5 x 3,0 3 x 4, 5 x 3,0	6 3	15°		върху, които да се изграждат гнездата. Наличие на големи камъни или пънове за укритие на мъжкия по време на токуване.
Пауни (Pavo)	3	5,0 x 8, 0 x 3,5	11	15° за зеления паун (P. Muticus)		
Краксове (Cracidae)						
Краксове (Craх), Шлемоносен кракс (Pauхi), Остроклюони краксове (Mitu). Нощни краксове (Nothocraх) и др.	2	4,0 x 6, 0 x 3,5	11	Отоплено помещение	Двойка, моногамни птици	Добре озеленено с храсти външно пространство. Кацалките за нощуване са с диаметър 8 - 15 cm и се поставят на високо и далеч от стените. Най-малко една кацалка трябва да е

Чачалаки (Ortalis)						разположена под навес.
--------------------	--	--	--	--	--	---------------------------

Жеравови (Gruiformes)	Брой птици	Открит участък (м2)	Вътрешно помещение		Температура (°C)	Социално устройство	Забележки / особености
			Площ (м2)	Височина (м)			
Жерави (Gruidae)	2	200	16, при субаркти ческите видове е нужен само навес	2,5	При 0°C тропическите и субтропически видове (Balearica) се нуждаят от отоплено помещение. Субарктическите видове издръжливи на ниски температури до - 30°C, като при -20°C се прибират във вътрешно помещение. При - 5°C Източният жерав (Grus antigone sharpii се нуждае от закрито помещение, а от отопление при - 15°C. Източният жерав (G. Rubicunda) при -10°C се нуждае от закрито помещение, а от отоплено при - 20°C.	Двойка (+ малки)	Басейн с водна растителност за стимулиране на естественото размножаване. Най- малко 1,50 м разстояние между две клетки с двойки жерави. Не се отглеждат продължително време в затворено помещение. При почистване на помещението през зимата птиците се преместват във външното пространство.
Ardeotis kori	2	240	18 Трябва да има възможн ост за	3	под 5°C необходим достъп до закрито помещени; 10 - 15,5°C в закритото помещение	Единично, Женски с малки. По двойки само ако птиците са	Осигурява се пространство с достатъчно слънчево греене. Избягват се мокри/мочурливи

		разделяне на птиците ако не са съвмести ми.			съвместими	пространства.
--	--	--	--	--	------------	---------------

Гълъбоподобни (Columbiformes)	Брой птици	Волиера (дъл. х шир. х вис. (м))	Вътрешно помещение (м2)	Температура в помещението (°C)	Социално устройство	Забележка
Gallicolumba	2	2 (3) х 2 х 1,8	3	10	двойки, ята	Женските да се заселват във волиерата преди мъжките. Наличие на гнездова платформа с размери 30 х 30 см., направена от мрежа с око 2,5 см и поставена на височина 0, 20 - 1,50 м. Платформата да има малък корниз за предпазване на яйцата от падане. Несъвместимост с турако, Китайски славей (Leiothrix lutea), Качулат франколин (Rollulus roulroul) и смарагдена гугутка (Chalcophaps indica), дроздове и мейни.
Смарагдена гугутка (Chalcophaps indica)	2	1,5 х 1,5 х 1,8	2	10	двойки, ята	Да не се отглежда с екземпляри от род Gallicolumba.

Приложение № 3 към чл. 25, ал. 1

ХАМЕЛЕОНИ (Chamaeleonidae)	Терариум за един брой (дълж. х шир. х вис.)(м)	Поносимост към съжи- телство	Температура, основна/нощ- на/макс. (°C)	
Фишеров хамелеон (<i>Bradypodion fischeri</i>); Късорог хамелеон (<i>Calumma brevicornis</i>), <i>Calumma hilleniusi</i>	4 х 4 х 2,5 за живеещи- те по земята видове;	Отделен екземпляр	20 30/5 - 8/32	Норма
Наталски хамелеон джудже (<i>Bradypodion thamnobates</i>)	4 х 2,5 х 4 за дървесни- те видове.	Двойка		
Иеменски хамелеон (<i>Chamaeleo calyptratus</i>)	За всеки следващ екземпляр да се добави + 20 % към основната площ	Отделен екземпляр /двойка	20 - 30/5 - 8/45	
Обикновен хамелеон (<i>Chamaeleo chamaeleon</i>); <i>Chamaeleo dilepis</i> ; <i>Chamaeleo gracilis</i> ; Белолинен хамелеон (<i>Furcifer antimena</i>)		Отделен екземпляр		
Мадагаскарски горски хамелеон (<i>Furcifer campani</i>); <i>Furcifer lateralis</i>		Отделен екземпляр	20 - 30/5 - 8/45 - 32	
Джонсънов хамелеон (<i>Chamaeleo johnstoni</i>); Хамелеон на Петер (<i>Furcifer petteri</i>)		Отделен екземпляр	20 - 30/5 - 8/32	Висок
Робертсонов хамелеон джудже (<i>Bradypodion gutturale</i>); Черноглав хамелеон джудже (<i>Bradypodion kargooicum</i>); Южноафрикански хамелеон джудже (<i>Bradypodion pumilum</i>); Шлемоносен хамелеон (<i>Chamaeleo hoehnelii</i>)		Двойка		
Книшнански хамелеон джудже (<i>Bradypodion damaranum</i>); <i>Bradypodion ventrale occidentale</i> ;			20 - 30/5 - 8/45	

Планински ивичест хамелеон* (<i>Chamaeleo ellioti</i>) Мелеров хамелеон (<i>Chamaeleo melleri</i>)		Двойка/ отделен екземпляр			
Джаксънов хамелеон (<i>Chamaeleo jacksonii</i>)		Двойка	20 - 30/5 - 8/45 - 32		
Северномадагаскарски листовиден хамелеон (<i>Brookesia ebenau</i>); Малък листовиден хамелеон (<i>Brookesia legendrei</i>); (<i>Brookesia minima</i>); <i>Brookesia thieli</i> ; <i>Rampholeon spectrum</i> ; Хамелеон на Боетгер (<i>Calumma boettgeri</i>)		Двойка/ отделен екземпляр; За <i>Calumma boettgeri</i> - двойка	20 - 30/5 - 8/30		Не са ствителни
<i>Calumma gallus</i> ; <i>Calumma gastrotaenia</i> ; <i>Calumma oshaughnessyi</i> Голямонос хамелеон (<i>Calumma globifer</i>); <i>Calumma nasuta</i> ; Голям хамелеон на Парсон (<i>Calumma parsonii</i>)		Отделен екземпляр	20 - 30/5 - 8/32		
Камерунски планински хамелеон (<i>Chamaeleo montium</i>); Четирирог хамелеон (<i>Chamaeleo quadricornis</i>) <i>Rampholeon kersteni</i>		Отделен екземпляр/ двойка			
		Отделен екземпляр	20 - 30/5 - 8/32		Нормални
		Двойка/ отделен екземпляр			
Коморски хамелеон (<i>Furcifer cephalolepis</i>)		Отделен екземпляр	20 - 30/5 - 8/45 - 32		

Наименование	Терариум за 1,1 (дълж. х шир. х вис.)(м)	Основна темпе- ратура (°C)	Слънчеви места, локална темпера- тура (°C)	Социално взаимо- действие	Забелески
--------------	---	-------------------------------------	--	---------------------------------	-----------

1	2	3	4	5	
ИГУАНИ (Iguanidae)					
Шлемоглави игуани (Laemancus)	4 x 3 x 5 или 5 x 3 x 4	25 - 30	45	x,x	Задължително клони
Пръстенчати земни игуани (Cyclura)	5 x 4 x 3	30 - 35	45	x,x или 1,x	Скривалища
Дългоноги игуани (Polychrus)	5 x 5 x 6	25 - 30	35	1,x	
Шлемоносни игуани (Corytophanes)	4 x 3 x 5	20 - 28	35	1,x	Не много дебе залесяване, еко ма влажност н Скривалища, м стволове, от ча субстрат
Килоопашати игуани (Tropidurus)					Отоплени водн
Плоскоглави игуани (Leiocephalus)	6 x 4 x 4	25 - 30	40		Влажен субстр
Фиджийски ивичести игуани (Brachylophus)	4 x 3 x 5 или 5 x 3 x 5	25 - 30	45		ните за катере дебели от тяло
Зелени игуани (Iguana)	4 x 3 x 5 или 5 x 3 x 4				
Базилискуси (Basiliscus)					Водни басейни два пъти колко та: глава - тяло
Рогати игуани (Phrynosoma)					За хранещите заместителна х
Черни игуани (земни видове) (Ctenosaura)	5 x 4 x 3	30 - 35			Задължителни и дебели дърва
Черни игуани (дървестни видове) (Ctenosaura)	5 x 3 x 4				
Чаквели (Sauromalus)	5 x 4 x 3 или 5 x 3 x 4	25 - 30	45 - 50		Задължителни скалисти обра
Лиолемуси (Liolemus); Килоопашати игуани (Tropidurus)	5 x 4 x 4	20 - 25	40	1,1 - 1,x	Субстрат, който се дълбае, отча жен, стени за н стволове, силн

Бодливокожи игуани (Sceloporus); Лиолемуси (Liolaemus); Килоопашати игуани (Tropidurus); Петнисти игуани (Uta)	5 x 4 x 4	20 - 25	45		не през нощта
Малки дървесни игуани (Urosaurus)	5 x 4 x 6	25 - 30			Стволове, клони, катерене, скритострат, който от време на време е влажен
Огърличести игуани (Crotaphytus)	6 x 4 x 4	30 - 35	50		Възможности за скриване, скривалища
Скални игуани (Petrosaurus); Бодливи игуани (Sceloporus)	5 x 4 x 6	25 - 30			Стени за катерене, стволове, висока интензивност
Ресничестопръсти игуани (Uma); Зеброопашати игуани (Callisaurus); Глухи игуани (Holbrookia); Плоскоглави игуани (Leiocephalus)	6 x 4 x 4				Субстрат, в който копаят дупки, висока светлина
Пустинни игуани (Dipsosaurus)	5 x 4 x 3	25 - 30	50	1,1	Задължително да се издълбаят
Високопланински игуани (Phimaturus)	5 x 4 x 3	20 - 22	35	1,x	Влажни скривалища, нощно охлаждане
Анолиси (Anolis)	6 x 6 x 8	25 - 30	45		Стени за катерене, клони, растения
Анолиси (Anolis)	6 x 8 x 6	18 - 25 23 - 28	35 45		Растения, клони, субстрат
Мадагаскарски офлуриси (Oplurus sp.)	6 x 4 x 4 или 6 x 4 x 5	22 - 28			Според вида - за катерене, скритострат, в който копаят дупки
Зелена бодлива игуана (Sceloporus malachiticus)	5 x 4 x 5 или 6 x 4 x 4	22 - 25	40		Стволове, растителен субстрат, естествено

Мадагаскарски игуани (Chalarodon)	8 x 5 x 3	25 - 30	50	2 - 4	Песъчлив субстрат, в който могат да се копаят дупки
КСЕНОЗАВРИ (Xenosauridae)					
Крокодилов ксенозавър (Shinisaurus crocodilurus)	6 x 4 x 4, от които 1/2 вода	20 - 25	35	1,1	Скривалища под камъци, сушата, възможност да се скрие, отчасти покриване с вода
АГАМИ (Agamidae)					
Водни дракони (Physignatus); Водни агами (Hydrosaurus)	4 x 3 x 5 или 5 x 3 x 4	25 - 30	45	1,х	Отоплени водни растения, отклоните за покриване, по-дебели от телата, субстрат
Обикновена агама и родните видове (Agama agama)	5 x 3 x 4				Стени и ствол на дървета, висок слънчев светлина
Скални агами (Stellio sp.)	5 x 3 x 4	20 - 27			Стени и съоръжения
Брадати гуцери (Pogona/Amphibolurus)	5 x 4 x 3	25 - 30	50		Пещери, дървета, скали, не, съоръжения
Пеперудови агами (Leiolepis)	5 x 4 x 3	25 - 30	45	1,1 - 1,х	Субстрат, в който могат да се копаят дупки
Летящи дракони (Draco)	5 x 4 x 5				Скривалища, в които могат да се копаят дупки
Джапарули (Japagula)					Скривалища, в които могат да се копаят дупки
Калотеси (Calotes); Горски дракони (Gonoccephalus)	5 x 4 x 5	22 - 28			За катерене, озеленяване, охлаждане през зимата
Шипоопашати гуцери (Uromastyx)	5 x 4 x 3	25 - 30	50		Клони за катерене, озеленяване
Австралийски скритоухи агами (Stenophorus, Tympanocryptis)	5 x 4 x 4				Пещери, висок тензитет, субстрат, в който могат да се копаят дупки
Кръглоглави агами (Phrynoscephalus)	5 x 5 x 3	25 - 30	55	1,1 - х,х	Субстрат, в който могат да се копаят дупки, светлинен интензитет

					дане през нощ
ОТРОВНИ ГУЩЕРИ (Helodermatidae)	4 x 3 x 2	20 - 28	35	1,x	Скривалище с за Мексиканск (Heloderma hor ности за катер лове и клони. Внимание: От
ГУЩЕРИ (Lacertidae)					
Килови гущери (Algyroides); Скален гущер (Lacerta saxicola)	6 x 4 x 4	18 - 25	40	(1),x	Отчасти влаже
Същински гущери (Lacerta); Стенни гущери (Podarcis), Канарски гущери (Gallotia)	6 x 4 x 4	23 - 28	45	1,1 - 1,x	Скривалища, с и клони
Змиеоки гущери (Ophisops); Степни гущери (Eremias); Пясъчни бодливоноги гущери (Acanthodactylus)	6 x 4 x 3	25 - 30	45	1,x	Субстрат, в ко се копаят дупк
СЛЕПОЦИ (Anguidae)					
Крехар (Anguis fragilis)	6 x 3 x 2	18 - 25	35	1,x	Отчасти влаже скривалища
Алигаторови гущери (Gerronothus, Barisia)					Скривалища, с субстрат, възм
Змиегущери (Ophisaurus)		25	40		терене Скривалища,с влажен субстр
СЦИНКОВИ ГУЩЕРИ (Scincidae)					
Исполински сцинкове (Tiliqua)	6 x 4 x 3	25 - 30	40	Понякога не- поносими към съжи- телство, по- някога по единично отглеждане	Скривалища, с едно да е влаж

Исполински сцинк на Джерард (<i>Tiliqua gerrardii</i>) Бодливоопашати сцинкове (<i>Egernia</i>)	4 x 3 x 6 или 4 x 4 x 5 6 x 4 x 3		45	1,x	Висок светлин зитет, влажен с Скривалища, с рене, клони
Късоопашат сцинк (<i>Trachydosaurus rugosus</i>)	6 x 4 x 3	22 - 28	40	x,x	Скривалища, с то да е влажно
Хватателноопашат сцинк (<i>Corucia zebrata</i>)	4 x 3 x 5 или 5 x 3 x 4	25 - 30	40	1,1 - 1,x	Дупки в дърве страт, дебели н 1/2 по-дебели животното
Алжирски дългокрак сцинк (<i>Eumeces algeriensis</i>) Мабуи (наземни видове) (<i>Mabuia</i>) Мабуи (дървесни и скални видове) (<i>Mabuia</i>) Североамерикански дългокраки сцинкове (<i>Eumeces</i>) Халцидий (<i>Chalcides</i>) и Същински сцинкове (<i>Scincus</i>) Дървесни сцинкове (<i>Dasia</i>)	6 x 4 x 3 4 x 4 x 5 или 4 x 3 x 6 5 x 4 x 3 4 x 4 x 5	23 - 28 25 - 28	45 40	1,1 1,1 - 1,x	Скривалища Скривалища, с скривалище Скривалища, с и клони, субстр Скривалища, с влажен Задължително то да могат да Стволове, влаж ни за катерене
Други сцинкове	4 x 4 x 5 или 5 x 4 x 4				Според произз малко сух или скривалища, с стволове
ГЕКОНОВИ (Geckonidae)					
Нощноактивни видове: Леопардови гекони (<i>Eublepharis</i>); Ивичести гекони (<i>Coleonyx</i>); Бъбрекоопашати гекони (<i>Nephurus</i>); Диплодактилуци (<i>Diplodactylus</i>)	4 x 3 x 2	22 - 28	35	1,1 - 1,x	Субстрат, в ко се копаят дупк ща, едно влаж
Изключения: Същински гекони	6 x 6 x 8	20 - 25	30	1,x	Влажен субстр

(Gekko)					катерене, ствол, скривалища
Плоскоопашати мадагаскарски гекони (Uroplatus) и Новокаледонски гекони (Rhacodactylus)				1,1	
Нощноактивни видове: Тихоокеански гекони (Gehyra); Листопръсти гекони (Hemidactylus)	6 x 6 x 8	25 - 28	35	1,1 - 1,x	
Нощноактивни видове: Широкопръсти гекони (Tarentola); Диплодактилуси (Diplodactylus); Дебелоопашати гекони (Oedura)	6 x 6 x 8	22 - 28	35	1,1 - 1,x	Стени за катерене, скривалища
Нощноактивни видове: Нактуси (Nactus), например: Коморските гекони (Pargoedura)	4 x 3 x 2	20 - 25			Субстрат, в който се копаят дупки
Дневни мадагаскарски гекони (Phelsuma); Гекони джуджета (Lygodactylus); Гонатоди (Gonatodes)	6 x 6 x 8	25 - 30	40		Растения, клонки, скривалища, субстрат
Атласки гекони (Quedenfeldtia); (Ptyodactylus)		20 - 30			Стени за катерене, скривалища, да се покриват
ПОЯСООПАШАТИ ГУЩЕРИ (Cordiliidae)					
Лъжепоясоопашати гущери (Pseudocordylus);	5 x 3 x 4	22 - 28	45	1,x	Скривалища и катерене
Поясоопашати гущери (Cordylus); (Platysaurus)					
Изключение: Гигантски поясоопашат гущер (Cordylus giganteus)	5 x 3 x 3	20 - 25	35	x,x	Субстрат, в който се копаят дупки
Африкански скални поясоопашати гущери (Gerrhosaurus); Мадагаскарски поясоопашати гущери (Zonosaurus)	5 x 3 x 4	25 - 28	45	1,1 - 1,x	Скривалища и катерене, в близост до водни източници за катерене
АМЕРИКАНСКИ ВАРЕНИ (Teiidae)					
Калопистеси (Callopistes)	7 x 4 x 3	25 - 30	45	1,1 - 1,x	Субстрат, в който се копаят дупки

Теру (Tupinambis)	5 x 3 x 3				Скривалища и сти за катерене
Амейви (Ameiva); Камшикоопашати варани (Cnemidophorus)	7 x 4 x 3		50		Субстрат, в ко се копаят дупк
ВАРАНОВИ (Varanidae)					За всички: скр възможности з
Варани (Varanus), обитаващи дървета: Индийски варан (V. indicus); Смарагдов варан - до 140 см (V. prasinus)	5 x 2 x 4 или 4 x 2 x 5	25 - 30	45	в повечето случаи по- единично, иначе 1,1 до 1,х	Висока влажно въздуха
Варани (Varanus), обитаващи дървета - суб- тропически: Пъстър варан - до 200 см (V. varius)	5 x 2 x 2			1,1 до 1,х	Субстрат, в ко се копаят дупк
Варани (Varanus), сухоземни обитатели на пустини и полупустини: Сив варан (V. griseus); Жълт варан (V. flavescens); Голям варан (V. giganteus)					
Варани (Varanus) от тропическите области: Бенгалски варан (V. bengalensis)					Висока влажно въздуха
Ивичест воден варан (Varanus salvator); Воден варан на Мертенс (Varanus mertensis)					Висока влажно допълнително лен воден басе
КРОКОДИЛИ (Crocodylia)	4 x 3 суха част (д. x ш.), и 5 x 4 x 0,3 водна част	Въздух и вода 25 - 30	Земна част 40	1,1 - 1,х 40 - > 100	Отчасти в скр пространството лено, прозрачн

Наименование	Терариум (дълж. x шир. x вис.)	Основна температура, ден (нощ) (°C)	Локална максимална температура (°C)	
--------------	--------------------------------------	---	--	--

1	2	3	4	
ЗМИИ ЧЕРВЕЙНИЦИ (Typhlopidae)	1,5 x 0,5 x 0,5	26 - 30 (незначително охлаждане)	За видовете от сухите хабитати 28 - 30	Висока земна п нимум 20 см) с наж,каменни п ежеседмично д нява внимател могат змиите д
ЛЪЖЛИВИ КОРАЛОВИ ЗМИИ (Aniliidae)				
Цилиндрични змии (Cylindrophis) Anilius	1,0 x 0,5 x 0,5	25 - 30 (незначително охлаждане)	-	Влажен терари като в дъждов голям воден ба възможности з Висока земна п (15 - 20 см), ма за къпане; нощноактивни
БРАДАВИЧЕСТИ ЗМИИ (Acrochordidae)				
Явански брадавичести змии (Acrochordus); Индийски брадавичести змии (Chersydrus)	1,0 x 0,5 x 0,5	24 - 28	-	Аквариум със на и морска во криене; за мла по-малка земн
БОИ (Boidae)				
Мадагаскарски бои (Acrantophis) Бои (Boa) Тихоокеански бои (Candoia) Африкански питони (Calabaria)	Над 1,5 м 1,0 x 0,5 x 0,75 Под 1,5 м 0,75 x 0,5 x 0,75 1,0 x 0,5 x 0,75 0,75 x 0,5 x 0,5	28 - 30 (2 - 4) 20 - 30 (20 - 22) 25 - 30 (незна- чително охлаждане) 28 - 32 (5)	30 - 35	Обширен басе клони за катер Дълбока и мек

				ва (10 - 15 см), за къпане
Зелени дървесни питони (Chondropython)	0,75 x 0,5 x 1,5	25 - 32 (22 - 23)	30 - 35	Висока влажност ха (70 - 100%), саждения, басейни Басейни за къпане за катерене;
Дървесни бои (Epicrates)	1,0 x 0,5 x 0,75 Кубинска дър- весна боа (E. angulifer) Под 1,5 м: 0,75 x 0,5 x 0,75			
Южноамерикански дървесни бои (Corallus)	0,75 x 0,5 x 1,5	25 - 30 (незна- чително охлаждане)	30 - 35	Висока влажност ха(70 - 100%), саждения, кло- не, басейн за к
Анаконди (Eunectes) Анаконда (Eunectes murinus)	Над 1,5 м: 1,0 x 0,5 x 0,75 Под 1,5 м: 0,75 x 0,5 x 0,75	25 - 30; Парагвайска анаконда (E. notaeus): през нощта 20 - 22	30 - 35	Голям басейн (50 - 75% от пл
Пясъчни бои (Eryx)	0,75 x 0,5 x 0,5	25 - 30 (10)	35 - 38	Змии, които ко- ка земна почва съд за пиене; а
Южноамерикански розови бои (Lichanura)	0,75 x 0,5 x 0,75	20 - 26 (незна- чително охлаждане)	28 - 30	Клони за катер- за къпане; акти- смрачаване и п
Малки южноамерикански бои (Trachyboa)	1,0 x 0,5 x 0,75	24 - 28 (5)	-	Басейни за къп- циализиран в х активен при см активен
Земни бои (Tropidophis);	1,0 x 0,5 x 0,75	25 - 30 (5)		Клони за катер

Малки бои (Ungaliophis)				не, влажност н жищата
Двуцветни бои (Loxocemus)	0,75 x 0,5 x 0,5			Влажна, рохка за пиене
Водни питони (Liasis)	0,75 x 0,5 x 0,75	25 - 30 (незначително охлаждане)	30 - 35	За видовете от висока влажно 100 %, басейн половината от катерене
Австралийски диамантени питони (Morelia)	Над 2 м: 0,75 x 0,5 x 1,0 Под 2 м: 0,5 x 0,5 x 0,75			Басей за къпан Клони за катер смрачаване и н
Питони (Python): Мрежест пи- тон (P.reticulatus); Тигров питон (P. molurus) и Йероглифов пи- тон (P. sebae)	До 2,5 м: 1,0 x 0,5 x 0,75 Под 2,5 м: 0,75 x 0,5 x 0,5	26 - 32 (5), Йероглифов питон (P.sebae): през нощта до 10	Локално затоплено място чрез подово отопление или лъчист източник 34 - 38	Здрави клони з сейн за къпане та), висока вла 70 до 90 %; активен преди и нощноактивн
Мадагаскарски кучеглави смоци (Sanzinia)	0,75 x 0,5 x 0,75	28 - 32 (6 - 8)		Големи клони къпане (от пло активен преди
ЛЪЧИСТИ ЗМИИ (Xenopeltidae)	1,0 x 0,5 x 0,5	25 - 30 (незна- чително охлаждане)	-	Влажен терари и басейн за къ нощноактивен
СМОКОВЕ (Colubridae)			-	
Същински водни змии (Natrix); Американски водни змии (Nerodia); Северна американска водна змия (Nerodia)	1,25 x 0,5 x 0,5	20 - 28 (5)	25 - 30	Воден терариу част = 1:1), за охлаждане за п

Американски гребенести змии (Helicops)	1,25 x 0,5 x 0,5	20 - 30 (несъществено охлаждане)	25 - 33	Воден терариум и клони за кат
Кралски водни змии (Regina)	1,25 x 0,75 x 0,75	20 - 26 (несъществено охлаждане)	26 - 30	Воден терариум част=2:1), кло и топли слънче не на хладно
Кафявокоремни змии (Storeria)	1,25 x 0,75 x 0,75	20 - 26 (несъществено охлаждане)	-	Влажен терариум червенокоремни (S.occipitomas басейн, препор презимуване Влажен терариум вода и места за ване е хладно
Огърличести змии (Diadophis)	1,0 x 0,5 x 0,5			
Африкански домашни змии (Boaedon); Обикновена домашна змия (B. fuliginosus)	1,0 x 0,5 x 0,5	22 - 28, при субтро- пичните видо- ве (5)	-	Сух терариум можности за к домашна змия терариум със с
Scaphio dontophis	1,0 x 0,5 x 0,5	24 - 28 (5)	-	Влажен терариум ноактивни
Котешки змии (Telescopus)	1,0 x 0,5 x 0,5	23 - 26 (20 - 25)	-	Съд за пиене, л
Голямозъби змии (Dinodon)	1,0 x 0,5 x 0,5	24 - 28 (18 - 20)	-	Влажен терариум басейн Сух терариум за пиене Влажен терариум съд за пиене
Нощни смоци (Hypsiglena)				
Червейни змии (Carphophis)				
Гланцови змии (Arizona)	1,0 x 0,5 x 0,5	24 - 28 (20)	-	Сух терариум можности за к зимуване е пре
Голямоглави американски змии	1,0 x 0,5 x 1,0	25 - 20 (несъ-	-	Добре залесен

(Dipsas) и Змии охлювичари (Sibon)		ществено охлаждане)		терариум, висока температура (70 - 90 °C) в храненето (охлаждане)
Мустакати змии (Erpeton)	1,0 x 0,5 x 0,5	25 - 27	-	Аквариум със растения (сигури), рН - 6,0 - 6,5
Златнокоремни змии (Liophis)	1,25 x 0,5 x 0,5	25 - 28 (20 - 22)	-	Воден терариум
Гребенести горски змии (Amphiesma)	1,25 x 0,5 x 0,5	25 - 30, за Японска гребенеста змия (A. vibakari) 20 - 26 (5)	-	Влажен терариум, места и голям
Гребенести водни змии (Xenochrophis)	1,25 x 0,75 x 0,5	25 - 30 (несъществено охлаждане)	-	Воден терариум със сухи места
Лъжливи коралови змии (Erythrolamprus)	1,0 x 0,5 x 0,5			Горски терариум, криене и подхит, пласт, съд за п, единично порабализъм
Азиатски дървесни смокове (Dendrelaphis)	1,0 x 0,5 x 1,5			Добре залесен терариум с висока температура (70 - 90 °C) не с хладка вода
Червеноопашати остроуцунести смокове (Goniosoma)	1,0 x 0,5 x 1,0			Добре залесен терариум с много катерене, голям, висока влажност (70 - 100 %), е с хладка вода
Коткоглави змии (Leptodeira)	1,0 x 0,5 x 1,0	25 - 30 (несъществено	-	Басейн за къпане с озеленяване,

Черножълти смокове мишкари (Spilotes)		охлаждане)		чително отгледане, понеже е възможен. Голям басейн и многобройни клонове за катерене. Пръскване с хладка вода. Многобройни клонове за здрави насаждания. Съд за пиене, вода за катерене
Черни дървесни смокове (Thrasops)				
Яйцеядни змии (Dasypeltis)				
Азиатски водни змии (Sinonatrix)	1,25 x 0,5 x 0,5	25 - 30 (5)	-	Воден терариум (част=1:1) със съд за пиене
Южноамерикански свиненоси змии (Lystrophis)	1,0 x 0,5 x 0,5			
Кралски змии (Lampropeltis); Обикновена кралска змия (L. gettulus)				Места за скриване, терене, басейн. Температурно е хладно 10 - 15°; активни нощноактивни. Малък воден басейн
Жълтоусти змии (Crotaphopeltis)				Сух терариум
Дългоноси змии (Rhinocheilus)				
Мусарани (Clelia)	1,0 x 0,5 x 0,75	25 - 30 (5)	-	Голям басейн
Папагалови змии (Leptophis)	1,0 x 0,5 x 1,0			Горски терариум, многобройни клонове за катерене и за къпане
Американски пухтящи змии (Pseustes)				Многобройни клонове, малък басейн
Тъпоглави дървесни змии (Imantodes)				Залесен терариум на гора с висока влажност, но напръскване
Лъжливи пясъчни змии (Psammodynastes)				Залесен горски терариум, многобройни клонове за пиене, ежедневна

				хладка вода
Американски лозови змии (Oxybelis)	1,0 x 0,5 x 1,0	25 - 30 (3 - 5)	-	Влажност на въздуха малък воден басейн терене с озеленяване
Рогати тинести змии (Farancia)	1,0 x 0,5 x 0,5	25 - 30 (18 - 22)	-	Воден терариум зимен покой по поръчване; но Клони за катерене
Лирови смокове (Trimorphodon)				
Червени смокове (Cemophora)	1,0 x 0,5 x 0,5	25 - 30 (20)	-	Сух терариум панел и възможност Сух терариум е хладно презимване
Къртичеви смокове (Pseudaspis)				
Бронзови камшични змии (Ahaetulla)	1,0 x 0,5 x 1,5	26 - 30	-	Висока влажност (70 - 80 %), еж малък воден басейн рене с листна храна в храненето (г.
Южноамерикански храстови змии (Philodryas)	1,0 x 0,5 x 1,0	26 - 30 (несъществено охлаждане)	-	Висока влажност (70 - 90 %), малко светло слънчево катерене с лис
Летящи дървесни змии (Chrysopelea)	1,0 x 0,5 x 1,5			
Мадагаскарски дървесни смокове (Langaha)	1,25 x 0,5 x 1,0			Клони за катерене воден басейн
Мадагаскарски змии (Leioheterodon)	1,0 x 0,5 x 0,5	26 - 30 (5)	-	Умерено влажно места
Малкозъби змии (Oligodon)	1,0 x 0,5 x 0,5	26 - 32 (незначително охлаждане); за планинските видове и тези от	-	По-голям съд

		сухите области с големи темпе- ратурни коле- бания - охлаж- дане през нощ- та до 20 - 25		
Лунни смокове (Oxyrhopus)	1,5 x 0,5 x 0,5	26 - 32 (несъществено охлаждане)	-	Съд за пиене
Фимофиси (Phimophis)	1,5 x 0,5 x 0,5	26 - 32 (20 - 25)	-	
Шилоноси смокове (Lytorhynchus)	1,0 x 0,5 x 0,5	28 - 32 (18 - 20)	-	Сух терариум ща, съд за пиене
Листоноси змии (Phyllorhynchus)	1,0 x 0,5 x 0,5	28 - 33 (20)	-	Висок пласт по съд за пиене
Смокове мишкари (Elaphe); Петниста царевична змия (Elaphe guttata)	1,0 x 0,5 x 1,0	22 - 28 (18 - 20)	28 - 32	Малък басейн катерене, слън- ности за криен по-голям басейн ния произход но презимуван
Панделковидни змии (Thamnophis)	1,25 x 0,75 x 0,5	22 - 28 (несъществено охлаждане)	26 - 30	Влажен терари къпане и сухи поръчване е хл
Африкански водни змии (Grayia)	1,0 x 0,5 x 0,5	24 - 28 (несъществено охлаждане)	28 - 32	Воден терариу сухи слънчеви
Азиатски гребенести змии (Macropisthodon)	1,0 x 0,5 x 0,5	24 - 28 (5)	25 - 33	Залесен горски воден басейн
Централноамерикански змии бегачи (Alsophis)	1,0 x 0,5 x 0,5	25 - 28 (5)	28 - 33	Съд за пиене
Лъжливи смокове (Conophis)	1,0 x 0,5 x 0,5	25 - 28 (20)		
Южноамерикански пъстри змии	1,25 x 0,5 x 0,5	25 - 30 (5)		Воден терариу

(Leimadophis)				клони за катер места
Свиненоси змии (Heterodon)	1,0 x 0,5 x 0,5	25 - 30 (18 - 20)		Сух терариум къпане, мин. 1
Жабоядни змии (Xenodon)	1,0 x 0,5 x 0,5	25 - 30 (несъществено охлаждане)		лива почва за р Висока влажност (до 100%), гол
Африкански храстови смокове (Philothamnus)	1,5 x 0,5 x 1,0			Добре залесен басейн за къпа
Тревни смоци (Ophedrys)	1,5 x 0,5 x 0,5, за Грапав тревен смок (O.aestivus)	25 - 30 (5)		сухи слънчеви Добре залесен
Гоферови змии (Pituophis)	1,0 x 0,5 x 1,0 1,0 x 0,5 x 0,75			катерене и гол за Грапав трев (вода:суша=1:1)
Индигови змии (Drymarchon)	1,25 x 0,5 x 0,75	25 - 28 (5)	28 - 32	Клони за катер криене, съд с в ване е за преп
Кучеглави водни змии (Cerberus)	1,0 x 0,5 x 0,5	25 - 30	28 - 33, на слънчево място	Басейн за къпа и възможности
Ориенталски водни змии (Enhydryis) и Маскирани кучеглави водни бои (Homalopsis)				Терариум с бр земна част (1/5 клони за катер Воден терариу (1/5 от основна
Дългозъби змии (Rhabdophis)	1,0 x 0,5 x 0,5	За тропически- те видове: 26 - 30, през нощта несъще-	30 - 35	Воден терариу част=1:1) за М та змия (Rh.sul голям воден ба

Бразилски водни лъжливи кобри (Cyclagras)	1,0 x 0,5 x 0,75	ствено охлаждане; субтропичните видове: 24 - 30 (18 - 22) 25 - 30 (5)		(Rh.tigrinus) е покой Голям басейн
Смокове стрелци (Coluber)	1,5 x 0,5 x 0,75	24 - 28 (18 - 20)	30 - 35	Сух терариум пане и клони з от умерените н респ. за видове положените в поръчително х
Южноазиатски смокове (Zaocys)	1,5 x 0,75 x 0,5	25 - 30 (несъщественно охлаждане)	30 - 35	Голям басейн чеви места
Големоглави смоци мишкари (Ptyas) Петнистоноси змии (Salvadora) Американски смоци (Drymobius) Американски камшични смоци (Masticophis)	1,25 x 0,75 x 0,5 1,5 x 0,5 x 0,75	25 - 30 (5)	30 - 35	Клони за катер къпане, сухи с Сух терариум Басейни за къл за катерене, су Сух терариум катерене, съд з от умерените н трябва да през
Сонорски пясъчни смокове (Sonora)	1,0 x 0,5 x 0,5	25 - 30 (18 - 20)	30 - 35	Сух терариум за криене, вис (минимум 10 с
Диадемови змии (Spalerosophis)	1,5 x 0,75 x 0,5	25 - 30 (20)	30 - 35	Сух терариум поръчително е
Бумсланги (Dispholidus) Африкански винени змии (Thelotornis)	1,25 x 0,75 x 1,25 1,0 x 0,5 x 1,0	25 - 30 (20 - 22)	30 - 35	Клони за катер Клони за катер за пиене

Боиги (Boiga)	Над 1,5 м: 1,0 x 0,5 x 1,5 Под 1,5 м: 0,75 x 0,5 x 1,0 за Индийска боига (B. trigonata): 1,0 x 0,75 x 0,75	26 - 30 (незначително охлаждане); видовете от северните области - (20 - 22); Индийска боига (B. trigonata): 30 (15)	Само за Индийска боига (B. trigonata) : 30 - 35	Голям воден басейн на дъждовните зони, висока влажност, ежедневно напояване с лис
Пясъчни змии (Psammophis)	1,5 x 0,75 x 0,5	26 - 32 (15 - 22)	35 - 38	Съд за пиене
МОРСКИ ЗМИИ (Hydrophiidae)				
Плоскоопашати морски змии (Laticauda)	1,5 x 0,75 x 0,75	24 - 26	28 - 30	Терариум с морска водна част (около 10% площ), сухи сл
МОРСКИ ЗМИИ (Hydrophiinae)	1,5 x 0,75 x 0,75	24 - 26	-	Терариум с морска водна част (около 10% площ), сухи сл
Къртичеви змии (Atractaspis)	1,0 x 0,5 x 0,5	25 - 28, при видове от сухите области - около 5	-	Терариум с морска водна част (около 10% площ), сухи сл
АСПИДОВИ (Elapidae)				
Acanthophis	1,0 x 0,75 x 0,5	28 - 32 (около 10)	до 35	Особено лениви, подобни на у
Африкански коралови змии (Aspidelaps)	1,0 x 0,5 x 0,5	26 - 32 (18 - 22)	35 - 38	Съд за пиене
Крайти (Bungarus)	1,0 x 0,75 x 0,5	28 - 32, през нощта без или несъществено охлаждане	-	Съд за пиене, поотделно отг
Водни кобри (Boulengerina)	1,5 x 0,75 x 0,5	26 - 30, през нощта несъ-	до 35	Воден терариум (минимум пол

Мамби (Dendroaspis); Зелена мамба (D.angusticeps)	1,0 x 0,75 x 1,0	щественно охлаждане 26 - 30 (около 20), но не важи за тропическите видове от дъждовни гори		Относително п въздуха (60 - 9 ване с хладка м гъсти клонаци пиене
Огърличести кобри (Hemachatus)	1,0 x 0,75 x 0,75	26 - 30 (18 - 22)	35 - 38	Басейн за къпа
Жлезисти малайски змии (Maticora)	1,0 x 0,5 x 0,5	26 - 32, през нощта без охлаждане	35 - 38	Отглеждане по възможен кани пиене; нощноа
Американски коралови змии (Micrurus)	1,0 x 0,5 x 0,5	26 - 30, през нощта без охлаждане, за Арлекинови коралови змии (M.fulvius) и Аризонски аспиди (Micruroides): 18 - 20	-	Рохкава почва дане поотделни канибализъм; лови змии (M. аспиди (Micru лен зимен пок чаване
Кобри (Naja)	1,5 x 0,75 x 0,75	26 - 32, през нощта почти без охлаждане при животни от тропическите области, при животни от субтропическите области - охлаждане до около 10	35 - 38	Басейн за къпа

Тайпани (Oxyuranus)	1,25 x 0,75 x 0,75	26 - 30, през нощта несъществено охлаждане	до 35	Басейн за къпане
Кралски кобри (Ophiophagus)	над 2,5 м: 1,25 x 0,75 x 0,75; под 2,5 м: 0,75 x 0,5 x 0,75	28 - 32, през нощта несъществено охлаждане	35 - 38	Голям басейн за назиран в хранене
Пустинни кобри (Walterinnesia)	1,25 x 0,74 x 0,5	26 - 30 (15 - 20)	35 - 38	Съд за пиене
ОТРОВНИЦИ (Viperidae)				
Африкански дървесни усойници (Atheris)	0,5 x 0,5 x 1,0	15 - 28, през нощта несъществено охлаждане, при видове от планинските гори охлаждане до 20	-	Добро озеленяване, катерене, висока влажност на въздуха (70 - 90 %) активни
Пуфтящи усойници големи видове (Bitis)	1,0 x 0,5 x 0,5	Габонска усойница (B. gabonica) и Носорога усойница (B. nasirconis): до 24 - 26, през нощта без охлаждане, Обикновена пуфтяща усойница (B. arietans): 28 - 32 (около 20)	само за Обикновена пуфтяща усойница (B. arietans): 30 - 35	Носорога усойница горски терариум на въздуха (70 - 90 %) напръскване с вода за пиене; за Обикновена усойница (B. arietans) за пиене; активни нощноактивни
Пуфтящи усойници малки видове (Bitis)	1,25 x 0,75 x 0,5	25 - 28 (около 20)	28 - 33	Сух терариум Южноафрикански

				(B.caudalis), M (B.cornuta), B. съчлива почва ване и ношноа
Бирмански усойници (Azemiops)	1,0 x 0,5 x 0,5	25 - 28 (около 5)		Горски терари
Нощни усойници (Causus)	1,0 x 0,5 x 0,5	25 - 30 (около 5) Лих- тенщайнова усойница (C. lichtensteini) през нощта не- съществено ох- лаждане	-	Според вида с с басейн за къл
Рогати усойници (Cerastes)	1,25 x 0,75 x 0,5	28 - 32 (около 20)	30 - 35	Висок пясъчен влажни скрива
Пясъчни ефи (Echis)				Сух терариум за пиене
Ориенталски отровници (Daboia)	1,25 x 0,75 x 0,5	25 - 30 (18 - 20) Ръселова усой- ница (D. russelli) (22 - 24)	30 - 35	Според вида - горски терари
Листоноси усойници (Eristicophis) Лъжероги усойници (Pseudocerastes)	1,25 x 0,75 x 0,5	25 - 30 (около 20)	30 - 35	Фин пясъчен п съд за пиене Сух терариум
Отровници (Vipera)	1,25 x 0,75 x 0,5	25 - 28 (18 - 20)	28 - 33	Сухи слънчеви препоръчител муване
ГЪРМЯЩИ ЗМИИ (Crotalidae)				
Bothriechis	0,75 x 0,5 x 1,25	24 - 26, през	28 - 30	Добре залесен

		нощта несъществено охлаждане <i>B. lateralis</i> : през деня 20 - 25 (около 15)		катерене и височина на духа (70 - 90 %)
Американски копиеглави змии (<i>Bothrops</i>)	1,25 x 0,5 x 0,75	24 - 28 (около 5) - не важи за видовете от тропическите дъждовни гори; за планинските и пустинни видове (18)	28 - 30 (не важи за видовете от тропическите дъждовни гори)	Според произхода или горско-дъждовни места за криене
Американски копиеглави змии (<i>Bothrops</i>)	0,75 x 0,5 x 1,25; за Венецуелски горски ботропс (<i>B. medusa</i>) и Петнист ботропс (<i>B. punctata</i>) 1,0 x 0,5 x 0,75	25 - 28, през нощта несъществено охлаждане, <i>B. alticola</i> и Боливийски ботропс (<i>B. oligolepis</i>): (18 - 20)	28 - 33	Добре залесен терариум с височина (70 - 90 %), хладка вода, мек катерене (не по <i>B. punctata</i>), съ
Малайски мокасинови змии (<i>Calloselasma</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	25 - 30, през нощта несъществено охлаждане	28 - 33	Влажен горски терариум, места, съд за п
Гърмящи змии (<i>Crotalus</i>)	1,25 x 0,5 x 0,75	25 - 28 (около 20); топлочувствителните видове Черноопашата гърмяща змия (<i>C. molossus</i>), Танситаронова	28 - 30, за топлочувствителните видове Калифорнианска гърмяща змия	Сух терариум (C. durissus), И (C. horridus) - п гърмяща змия слой песъчлив За животни от

		гърмяща змия (<i>C.pusillus</i>), Ви- лардова гърмя- ща змия (<i>C.willardi</i>): 22 - 25 (16 - 18)	(<i>C. enyo</i>), Аризонска гърмяща змия (<i>C. pricei</i>) и Тигрова гър- мяща змия (<i>C. tigris</i>): 30 - 32; Рогата гър- мяща змия (<i>C.cerastes</i>): до 35	рирани област видове е препоръ- чано презимуване
Китайски носати змии (<i>Deinagkistrodon</i>)	1,25 x 0,75 x 0,5	20 - 25 (около 5)	-	Влажен горски места за покой
Цейлонски щитомордници (<i>Hypnale</i>)	1,25 x 0,75 x 1,0	24 - 28, през нощта незначи- телно охлаждане	-	Влажен горски слънчеви места
Бушмастери до 3,75 м (<i>Lachesis</i>)	1,0 x 0,75 x 0,75	18 - 22	-	Влажен, добре терариум с ме- басейни, сухо дневно пръска
Свиноноси усойници (<i>Porthidium</i>)	1,25 x 0,5 x 0,75	22 - 26, през нощта незначи- телно охлаждане, за планинските видове и за тези от сухите био- топи: (18)	28 - 30	Според произхо- ден, влажен ил- пиене, места за
Мексикански рогати усойници (<i>Ophryacus</i>)	1,0 x 0,5 x 1,0	22 - 26 (около 5)	28 - 30	Клони за катер- за пиене, места
Малки гърмящи змии	1,0 x 0,5 x 0,5	20 - 28 (18 - 20)	само за	Според вида и

(Sistrurus)			Малка мексиканска гърмяща змия (S.ravus): 28 - 32	до сух терариум
Азиатски копиеглави змии - Наземни видове (Trimeresurus)	1,0 x 0,5 x 0,75	24 - 28 (около 5) за Планинска куфия (T.monticola), Ориенталска куфия (T.jerdoni), Куфия на Грей (T.strigatus): (18)	28 - 33	Влажен терариум, места, съд за пилетерене
Азиатски копиеглави змии - Дървесни видове (Trimeresurus)	0,75 x 0,5 x 1,0	25 - 30 (около 5)	28 - 33	Терариум като многобройни и добро залесяване, често пръскане, сока влажност за T.wagleri, но

КОСТЕНУРКИ (TESTUDINATA)	Лъчиста топлина (около °C)	Социално взаимодействие	Терариум, площ (дълж. x шир.)	Водно ниво: ширина на черупката (см) x х дадената цифра	
1	2	3	4	5	
Свиноноса костенурка	без	двойка; възмож-	5 x 2,5	2	Водолюбиви вид

(<i>Carettochelys insculpta</i>) Морски костенурки (<i>Cheloniidae</i>)	без	но е отглеждане поотделно поради агресивността на някои индивиди група; възможно е отглеждане по- отделно поради агресивността на някои индивиди	10 x 5 или 20 x 10 за по-големи екземпляри		сушата само за да необходима е фи почва, в която жи могат да се зарав е препоръчителна пена над водната кварцова лампа
Австралийски змиеши костенурки (<i>Chelodina</i> sp.)	30	група	5 x 2,5	2	Редовно търсят с се появява непон ду мъжките
Кайманова костенурка (<i>Chelydra serpentina</i>)	без	препоръчително отглеждане по- единично	3 x 1,5	2	Силно водолуби лизат на сушата с яйца; жизнено пр разделено вътреп ни или камъни; е презимуване
Матамата (<i>Chelus fimbriata</i>)	без	група	3 x 1,5	2	-
Шипогърда костенурка (<i>Chersina angulata</i>)	45	двойка	8 x 4	-	Възможно отглеж крито само през л ци; съоръжението дане на открито д с отопление
Голямоглава тинеста косте- нурка (<i>Claudius angustatus</i>)	без	отделен екзем- пляр/(група)	3 x 1,5	2	Силно водолуби които само по из сят суша; мъжките агресивни, поради обходими прозра и подводни скри

Петниста водна костенурка (<i>Clemmys guttata</i>)	30	двойка, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някои индивиди	4 x 2	1	Водолюбиви видове търсят сушата за печене на слънцето и чужди видове е някои от видовете отглеждат на открито. Евентуално пр
Югоизточна азиатска кутийкоподобна костенурка (<i>Cuora amboinensis</i>)	30	двойка/група - възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някои индивиди	4 x 2	2	Водолюбиви видове довно търсят сушата за шаване и печене и куват дори и чужди възможно е някои да се отглеждат на лятото. Препоръч
Китайски езерни костенурки (<i>Chinemys</i> sp.)			5 x 2,5		Украсена костенурка (<i>Chrysemys picta</i>)
Горска водна костенурка (<i>Clemmys insculpta</i>)	30	двойка/група	6 x 3	2	Блатни костенурки, които обвързване на мъжките отчасти поносимост помежду си прилизането на разстояние може да се окаже тично. Евентуално
Китайска кутийкоподобна костенурка (<i>Cuora flavomarginata</i>)	30	група	4 x 2	съд с вода	Блатни костенурки, които обвързване на мъжките отчасти поносимост помежду си прилизането на различно може да се окаже пр
Индокитайска кутийкоподобна костенурка (<i>Cuora galbinifrons</i>)	30	двойка/група			
Триивичеста кутийкоподобна костенурка (<i>Cuora trifasciata</i>)	30	двойка, възможно е отглеждане поотделно поради	4 x 2	2	Водолюбиви видове довно търсят сушата за шаване и печене на

		агресивността на някои индивиди			ват дори и чужди. Възможно е някои от тях да се отглеждат на открито. Евентуално
Малайска листовидна костенурка (<i>Cyclemys dentata</i>)	30	група, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някои индивиди	4 x 2	2	Водолюбиви видове. Редовно търсят суши и печене на открито. Водят дори и чужди. Възможно е някои от тях да се отглеждат на открито. Евентуално
Австралийски хапещи костенурки (<i>Elseya</i> sp.)	30	отделен екземпляр/двойка/група	5 x 2,5	2	Редовно търсят суши. Агресивността се проявява поотделно. Между мъжките
Късоврати костенурки (<i>Emydura</i> sp.)	30	двойка/група, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някои индивиди	5 x 2,5	2	Водолюбиви видове. Редовно търсят суши и печене на открито. Агресивността се проявява поотделно. Между мъжките, и чужди видове; и някои от видовете могат да се отглеждат на открито през зимата
Обикновена блатна костенурка (<i>Emys orbicularis</i>)	30	двойка/група, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някои индивиди	5 x 2,5	2	Водолюбиви видове. Редовно търсят суши и печене на открито. Водят дори и чужди. Възможно е някои от тях да се отглеждат на открито. Препоръчително е зимоване
Африкански плоски костенурки (<i>Homopus</i> sp.)	45	група	4 x 2	-	Възможно отглеждане на открито само през лятото

Аржентинска костенурка (<i>Geochelone chilensis</i>)			8 x 4	съд с вода	ци; съоръженията дане на открито д с отопление
Червенокрака костенурка (<i>Geochelone carbonaria</i>)	45	група	8 x 4	съд с вода	Възможно време не на открито пре ляма нужда от во повишена влажно
Бразилска гигантска костенурка (<i>Geochelone denticulata</i>)					Имат голяма нуж пиене и повишен въздуха; по прави можно отглеждан
Планинска листоподобна костенурка (<i>Geoemyda spengleri</i>)	без	отделен екзем- пляр/двойка	4 x 2	съд с вода	Блатни костенури що обвързване кт ките отчасти про симост помежду рането на различ же да се окаже пр
Жълтоглава костенурка (<i>Indotestudo elongata</i>)	45	група	8 x 4	-	Възможно време не на открито пре ляма нужда от во повишена влажно
Шарнирни костенурки (<i>Kinixys spec.</i>)				съд с вода	
Индийска звезденчата костенурка (<i>Geochelone elegans</i>); Слонска косте- нурка (<i>Geochelone nigra</i>); Гигантска костенурка (<i>Geochelone gigantea</i>); Леопардова костенурка (<i>Geochelone pardalis</i>); Лъчиста костенурка	45	група	8 x 4	-	Възможно отглеж крито само през л ци; съоръженията дане на открито д с отопление

(<i>Geochelone radiata</i>); Африканска шпороносна костенурка (<i>Geochelone sulcata</i>)					
Тинести костенурки (<i>Kinosternon</i> sp.) (вкл. Мускусни костенурки (<i>Sternotherus</i>))	-	отделен екземпляр/група	3 x 1,5	2	Силно водолюбиви, които само по изключение могат да излизат на суша; мъжките са агресивни, поради което са необходими прозрачни и подводни скелетни модели
Гърбати костенурки (<i>Graptemys</i> sp.) Покривни костенурки (<i>Kachuga</i> sp.)	30	група, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някои индивиди	5 x 2,5	2	Водолюбиви видове, които често търсят суша за хранене и печене на яйца; куват дори и чужди яйца; възможно е някои от видовете да се отглеждат на суша. Евантуално за видовете от рода <i>Graptemys</i>
Лешоядова костенурка (<i>Macroclermys temminckii</i>)	без	отделен екземпляр	3 x 1,5	2	Силно водолюбиви, които излизат на сушата само за да си починат; яйца; жизнено пространство разделено вътрешно на части или камъни; евантуално презимуване
Мекопанцерна костенурка (<i>Malacochersus tornieri</i>)	30	двойка	3 x 1,5	-	Възможно отглеждане само през лятото; съоръженията за отглеждане на открито държат с отопление; необходими са цепнатини за скриване
<i>Manouria</i> sp.	30	група	6 x 3	съд с вода	Имат голяма нужда от пиене и повишен вентилация на въздуха; по правилен начин

					можно отглеждане
Европейски водни костенурки (<i>Mauremys spec.</i>)	30	двойка/група, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някои индивиди	5 x 2,5	2	Водолюбиви видове, редовно търсят суша за хранене и печене на храната. Атакуват дори и чужди видове. Възможно е някой от тях да се отглеждат на същото място; евентуално
Плоски костенурки (<i>Platemys spec.</i>) вкл. род <i>Acanthochelys</i>	30	двойка/група, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някои индивиди	4 x 2	2	Водолюбиви видове, редовно търсят суша за хранене и печене на храната. Атакуват дори и чужди видове. Възможно е някой от тях да се отглеждат на същото място
Африкански тинести костенурки (<i>Pelusios spec</i>) Жабешкоглави костенурки (<i>Phrynops sp.</i>)	30	отделен екземпляр/група	5 x 2,5	2	Редовно търсят суша за хранене. Възможно е да се появява непонятно поведение между мъжките
Щитоноги костенурки (<i>Podocnemis spec</i>) Украсени костенурки (<i>Pseudemys spec</i>) Трикилеви костенурки (<i>Melanochelys spec</i>) Китайска ивичестоврата костенурка (<i>Ocadia sinensis</i>)	30	отделен екземпляр (двойка) група група група	5 x 2,5 4 x 2 5 x 2,5	2	Водолюбиви видове, редовно търсят суша за хранене и печене на храната. Частично се проявява конкуренция между мъжките. Атакуват дори и чужди видове. Възможно е отглеждане на същото място поради агресивността на някои индивиди

Голямоглава костенурка (<i>Platysternon megacephalum</i>)	30	отделен екзем- пляр	3 x 1,5	1	Предимно силно видове, които сам чение търсят суш особено агресивн са необходими пр гради и подводни
Южноафрикански звез- денчати костенурки (<i>Psammobates spec</i>); Паякови костенурки (<i>Puxis spec</i>)	45	Група	4 x 2	-	Възможно отглеж крито само през л ци; съоръженията дане на открито д с отопление
Южноамерикански горски костенурки (<i>Rhinoclemmys spec</i>)	30	Група, възможно е отглеждане по- отделно поради агресивността на някои индивиди	5 x 2,5	1	Водолюбиви вид търсят сушата за печене на слънце отчасти проявява мост помежду си циализирането на видове може да с лематично. Възм от видовете да се открито през лят
Четириока костенурка (<i>Sacalia bealei</i>); Черна блатна костенурка (<i>Siebenrockiella crassicollis</i>)	30	Група, възможно е отглеждане по- отделно поради агресивността на някои индивиди	4 x 2	2	Водолюбиви вид довно търсят суш ване и печене на куват дори и чуж можно е някои от се отглеждат на с лятото
Гигански мускусни косте- нурки (<i>Staurotypus spec</i>)	-	отделен екзем- пляр	3 x 1,5	2	Силно водолюби лизат на сушата с яйца; жизнено пр разделено вътреп

					ни или камъни
Каролинска кутийко-подобна костенурка (Terrapene carolina)	30	отделен екземпляр/двойка/група	5 x 2,5	съд с вода	Блатни костенурки, поради обвързване на мъжките отчасти от непоносимост по отношение и социализиране лични видове могат да бъдат проблематични, особено при зимовно зимуване
Украсена кутийкоподобна костенурка (Terrapene ornata)	45				
Американски водни костенурки (Trachemys sp.)	30	Група, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някои индивиди	5 x 2,5	2	Водолюбиви видове, които често търсят суша за хранене и печене на храна. Агресивността се проявява не само между мъжките, но и с чужди видове. Някои от видовете могат да отглеждат на открито
Мекочерупчести костенурки (Trionychidae)	30	отделен екземпляр/двойка/група	5 x 2,5	2	Водолюбиви видове, които могат да живеят на сушата само за време на размножителния период; необходима е влажна почва, в която могат да копалят. Също така е препоръчително да са закрепени на повърхността на аквариума, за да не се повреди евентуално презимувателната среда
Степна костенурка (Testudo horsfieldi)	45	група	8 x 4	-	Възможно отглеждане на открито само през лятото; съоръженията за зимоване не на открито да са с отопление. Задължително зимуване за Testudo
Шипобедрена костенурка (африканска)					

(Testudo gaesa)					и евентуално пре Testudo gaesa (аф
Шипобедрена костенурка (Testudo gaesa); Шипоопашата костенурка (Testudo hermanni) и Зъбчата костенурка (Testudo marginata)	45	група	8 x 4	-	Препоръчително глеждане на открит дането в стая след зимния период и гоприятно време, та за отглеждане